Таблица за направените предложения и коментари в процеса на обществено обсъждане на проект на Насоки[1] и пакет документи за кандидатстване по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия"

№	Данни на подателя	Дата на получаване	Коментар/Предложение	Становище на УО на ОПИК
1.	Иван Лютаков ivan.lutakov@gmail.com	14.12.2015	Здравейте, казвам се Д-р Иван Лютаков и съм лекар-специализант по Гастроентерология. Аз и мои няколко програмисти сме започнали проект по изграждането на електронно медицинско досие за пациента. В момента нямаме средства и се чудим, как да намерим средства за поддържането на тези сървари. Единствената ми молба е да направите кандидастването лесно и удобно за стартиращи компании. По възможност да има най-малко рестрикции. Разпределете по 50 000лв. на малко предприятие. Вземете пример р фондовете Eleven и LauncHub, които са по оперативна програма JEREMI. Те много умело финансираха доста "startup-и" (стартиращи компании). Идеята според е мен е да се финансират повече компании за да им се даде старт, отколкото да се дадът повече пари на малко компании. Но това е моята препоръка. Една компания ако е печеливша, ще е успее с малко начално финансиране да набере бързо оборот. Поздрави, Д-р Лютаков	**Предложението се приема** Управляващият орган (УО) на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 (ОПИК) полага постоянни усилия за подобряване на условията за кандидатстване по процедурите за безвъзмездна финансова помощ и удовлетворяване на изискванията на възможно най-широк кръг от потенциални бенефициенти. Допълнително, по ОПИК се предвижда финансиране на стартиращи предприятия и чрез финансови инструменти (подобни на Eleven и LauncHub), чието стартиране предстои.
2.	Драгомир	14.12.2015	Здравейте,	**1. Предложението се приема**

[1] Съгласно чл.26, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, обн. в ДВ, бр. № 101/22.12.2015 г., ръководителят на управляващия орган на програмата утвърждава за всяка процедура насоки и/или друг документ, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти. В тази връзка в становищата на УО по предложенията и коментарите от таблицата се реферира към Условията за кандидатстване/ Условията за изпълнение на одобрените проекти.

	Иванов drago.ivanov@gmail.com		Казвам се Драгомир Иванов, и съм малък предприемач със стартиращ бизнес. Попаднах на тази програма и мисля да кандидаствам. Бизнеса ми е изцяло виртуален в сферата на разработка на софтуер, като единствения разход който имам е за заплатите на екипа. С цел да спестя разходи, служителите работят от вкъщи. Проблема е че има следното изискване: 1/ Разходи за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя) на квалифициран персонал, необходим за изпълнението на дейностите по проекта – до 50% от общо допустимите разходи по проекта. Тъй като основното перо по производсво на софтуер е заплатите на персонала, а остналите разходи са значително по-малки, мисля че тази точка е доста ограничаваща, и предразполагаща към злоупотреби, целящи да оправдаят останалите 50% от сумата, които реално не са нужни за реализирането на проекта. Би могло тази точка да отпадне за ИКТ проекти. Благодаря и поздрави, Драгомир Иванов	**частично** Изискването по отношение на разходите за възнаграждения е променено от 50% на 60%.
3.	Зорина Димитрова zorinadimitrovadimitrova@gmail.com	15.12.2015	В критерийте за оценка е записано, че фирмата-кандидат ще получи 6 точки, в случай, че : "Предприятието кандидат, управителят и/или съдружниците му притежават най-малко един патент за изобретение" В допълнение, фирамта-кандидат ще получи 3 точка в случай, че: "Предприятието кандидат, управителят и/или съдружниците му притежават най-малко едно свидетелство за регистрация на полезен модел и не притежават патент за изобретение" Считаме, че така посочен критерия е ограничаващ и рестриктивен спрямо дружествата, опериращи в индустрия: Интензивни на знанието услуги, тъй като от оценката са изключени изцяло	**Предложението не се приема** По критерий „Придобити права по интелектуална собственост от кандидата управителя и/или съдружниците" приоритетно се оценяват получените патенти и полезни модели, тъй като това е начинът за доказване на новата промишлено приложима характеристика на защитения продукт. Критерият отчита положените усилия от страна на кандидата, които са вложени в

			придобитите в миналото интелектуална собственост и авторско право, които са приложими за тази индустрия. Предлагаме към оценката да се включат и придобити в миналото интелектуална собственост и авторско право, а не само на патент и полезен модел. С Уважение, Зорина Димитрова	успешното преминаване на процедурата за придобиване на патент за изобретение/свидетелство за регистрация на полезен модел. В този смисъл посоченото се възприема като белег за осъществена иновационна дейност и съответно изграден иновационен капацитет. По отношение на авторското право това е неприложимо, тъй като самото право възниква със създаването на конкретния обект на авторското право.
4.	Светлозар Милев svetlozar.milev@gmail.com	15.12.2015	Здравейте, Имам следният въпрос по НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ по процедура на подбор на проекти Т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите 2) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които имат по-малко от три приключени финансови години към крайната дата за подаване на проектни предложения. Въпрос: По кои критерии се зачита финансова година в случая? Съвпада с календарната или е до края на март? Например ако фирмата е регистрирана ноември 2013 год и не е извършвала дейност до февр 2016 год, ще може ли да отговори на критериите за допустимост. Нулеви финансови години зачитат ли се? Поздрави, Светлозар Милев	В случай че фирмата е регистрирана през 2013 г., към февруари 2016 г. същата вече ще има 3 приключени финансови години, независимо дали е извършвана стопанска дейност и независимо от реализираните финансови резултати. Предвид изложеното, посочената фирма няма да отговаря на посочения критерий за допустимост (допустими са само кандидати, които имат по-малко от три приключени финансови години към крайната дата за подаване на проектни предложения) по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия".
5.	Любомир Танев	15.12.2015	**Коментари и предложения по публикувана процедура за обществено обсъждане за предоставяне на безвъзмездна**	**1. Предложението не се приема** По настоящата процедура не е

	lyubomir.tanev@bestpartners.bg		**финансова помощ „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации" на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020** **1. Тематична специализация** - Предложение: да се определят на минимално гарантирани бюджети за всички тематични области от ИСИС. Бюджетът може да бъде разпределен на 4 равни части за всяка от областите или в друга пропорция, но за всяка от ТО следва да има минимално гарантиран бюджет. Мотиви за това са, че има ТО, които не са толкова успешни и потенциални като други, но след като веднъж са определени като приоритет в ИСИС, би следвало да се предвиди минимално гарантиран бюджет за всяка от тях. Освен това е необходимо да се обособят/сегментират бюджети по категории на предприятията, което да гарантира достъп до финансова подкрепа и на по-малките участници. Виж http://www.ngogrants.bg/public/portfolios/view.cfm?id=16, Насоки за кандидатстване, страница 10 (54); **2. Регионална приоритизация на проекти, изпълнявани на територията на СЗР** Предложение: гарантиране на минимален бюджет за предприятия от СЗР - примерно 10-20 % от бюджета на схемата ще са само и единствено за предприятия, изпълняващи проекти в СЗР, като тези примерни 10-20 % отново са разпределени по категории предприятия; **3. Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата** - изискването за наличие на "доценти" поставя граници пред развитието на иновациите и задълбочава кризата с разработването им. Именно такива изискваниия поставят страната ни в групата на "плахите иноватори". Примерът, който обиколи	предвидено разпределение на бюджета по отделните тематични области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), тъй като липсва практика по прилагането на ИСИС, на база на която да бъде направен анализ за разпределението на бюджета. **2. Предложението не се приема** УО на ОПИК смята за целесъобразно да прилага последователен подход в рамките на процедурите за БФП посредством приоритизирането на проекти, изпълнявани на територията на СЗР чрез присъждането на допълнителен брой точки при техническата и финансовата оценка на кандидатите. Резултатите от първите сключени договори по процедура „Подобряване на производствения капацитет" потвърждават че този подход работи и не е необходимо заделянето на отделен ресурс за проекти в СЗР. **3. Предложението се приема частично** Изискването поне един от членовете на екипа на кандидата да притежава

			цялата страна през последните месеци за иноватора Любомир Янчев, разработил устройство за управление на климатици - Мелиса (http://seemelissa.com/) показа, че иновации могат да се правят от хора, които още не са излезнали от класните стаи на гимназията. Също така най-успешната ИКТ фирма в България - Телерик се превърна в емблема на успеха в България, като не се прослави с наличието на "доценти" в екипа си, още по-малко сред собствениците, които даже не са и ИТ специалисти (с изключение на 1 от тях), а успяха да направят най-успешната фирма у нас, благодарение на добра идея. В много страни по света иновациите се правят в рамките на дадено предприятие, а само част от изпитванията, било то клинични, лабораторни и други тестове за доказване на експеримента се правят в научни организации, където в същите тези страни има огромни инвестиции в публичния сектор за иновативна инфраструктура - лаборатории. В нашите университети, към които тази програма толкова много явно тегли нямат и елементарни условия за правене на иновации на ниво 80-те години на миналия век, а където е купено оборудване по някой проект, същото не се използва, защото учените не остават дълго да работят за 400 лв. месечно възнаграждение или защото нямат консумативи за работата, т.е. моделът с университетите през последните 30 години не работи. Може би с откриването на София Тех Парк може да има някакво раздвижване, но и самият парк все още не е оборудван. Още едно доказателство в подкрепа на тезата, че не е важна образователната степен на екипа на фирмата е Уолтопия, която сама разработва всички иновации и беше първата фирма поканена в Техно Парка, но която си е изградила собствени лаборатории и където собственикът не е "доцент". Предложение: отпадане на изискването за членове на екипа да имат научни степени, защото няма изискване иновациите	образователна и научна степен „доцент" е ревизирано, като максимален брой точки по критерия ще получават кандидати, чиито екипи включват поне един член, притежаващ образователна и научна степен „доктор". **4.** Моля, вижте становището на УО на ОПИК по предложение № 3. **5. Предложението не се приема** Опитът на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности показва наличието на капацитет за разработване на иновации и е с цел гарантиране устойчивостта на направената инвестиция. Критерият се използва в редица програми както в страната, така и в чужбина. Опитът в сходни дейности е от първостепенно значение за разработването на иновацията и съответно успешното изпълнение на целия проект. Следва да имате предвид, че подкритериите по посочения критерий са ревизирани и включват оценка на участието на членовете на екипа общо през последните 3 години в изпълнението на договор/и, свързани с

			да са разработени чрез използването на научно-изследователски подход (т.нар. линейни иновации), а може да са интерактивни („системни") иновации в резултат от практически базирани подходи. Известно е също така, че системните (практическите) иновации намират по-лесно приложение в практиката и са насочени към решаване на контретни проблеми. **4. Придобити права по интелектуална собственост от кандидата управителя и/или съдружниците** - ако разглеждаме ТОЗ в областта на персонална медицина, диагностика и индивидуална терапия е немислимо да се говори за патенти. В тази част от науката се правят публикации, което не ограничава използването на достиженията в областта само до нейния откривател/изследовател. Доста често тези открития носят името на откривателя си, но те не се защитават с патент. Това поставя в неравно положение фирмите, които биха искали да кандидатстват именно от тази ТО. Предложение: да се добавят и публикации като еквивалент на изобретение или да отпадне този критерии. Авторското право (публикацията) също представлява интелектуална собственост, каквото всъщност е наименованието на точката. Питам се какво значение има дали имаш други права по ИС, ако идеята за която ще кандидатстваш няма потенциал?!? **5. Опит на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности** - проектите в областта на медицината не се свеждат до проекти, свързани с разработване на иновации, а по-скоро са насочени към научни изследвания (медицината е една от малкото области, в които учените могат да участват пълноценно, въпреки, че възможностите не следва да се ограничават само до тях, тъй като не всички иновации са следствие от НИРД, но в този случай бенефициент би бил университет, клиника и т.н.). Критерият е	разработване на иновации на определена стойност от заявената БФП по проекта. В Приложение У към Условията за кандидатстване са посочени отделните нива на технологична готовност (TRL), като кандидатите следва да представят информация за съответното ниво на разработваната иновация в т. 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение" от Формуляра за кандидатстване. Освен това, в раздел I от критериите за техническа и финансова оценка е включен критерий „Пазарна приложимост и жизнеспособност на разработваната иновация". **6. Предложението не се приема** Участието на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС (Пета рамкова програма, Шеста рамкова програма, Седма рамкова програма и Хоризонт 2020, вкл. ECSEL Joint Undertaking) е индикатор за значителна експертиза на този екип. Постигането на допълняемост и синергия между финансирането за иновации на

			много общ и НЕ се отнася до конкретната идея, а позволява лесно наемането на човек с такъв опит само като "ракетоносител" с оглед да се получат повече точки в проекта. Предложение: Този критерии да отпадне, а точките да се отнесат към критерий 5.3. "Ниво на технологична готовност", като за целта се предложат подробни указания или таблица за оценка и определяне на нивото на технологичната готовност. Въпросният критерий е може би най-важният от цялата таблица за оценка, защото се отнася до конкретното проектно предложение. От голямо значение би бил също и критерият за оценка на потенциал за пазарна реализация, но такъв критерии може да бъде и твърде субективен, което поставя под съмнение неговата значимост. **6. Участие на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС -** отново се повтаря Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата, която мултиплицира липсата или наличието на "доцент". Цялото това насаждане на тези "доценти" прилича повече на лобизъм на феодални старчета от комитета за наблюдение. Целият проблем отново се мултиплицира и с това, че местата за специализиции/дисертации са твърде ограничени, защото тези позиции се бранят от въпросните феодални старчета. Ползите са ясни - влияние в различни аспекти - един, от които са именно проектите с външно финансиране, което ги прави задължителен и непреодолим фактор в тях. Предложение: отпадане на този критерий. Няма никаква логика да приоритизираме едни хора и да ограничаваме други, само защото не са участвали в някой проект по Рамковите програми. За тези от вас, които не знаят, за да участваш по някоя рамкова програма шефът ти трябва да ти е баща или ти да свършиш цялата работа, но той да грабне приза, че	национално и европейско ниво е част от редица препоръки на Европейската комися за постигане на максимална ефективност и ефикацност при разходването на публични средства. Допълнително, включването на посочения критерий е в съответствие с предвиденото в Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 приоритизиране на проекти.

			е направил проекта, само защото има титла "доцент". Освен това не може всеки доцент да участва по проекти, а трябва да е ръководителят на катедрата, защото трябва да се спазва "йерархията". Считам, че всички гореописани проблеми напълно противоречат на провежданите заседания за приемане на ИСИС, включително и специализацията по райони, които имаха съвсем други измерения. Също така, считам, че идеята този път иновациите да са на принципите на оценка на идеи с потенциал за пазарна реализация, а не на фирми, е катастрофирала тежко с времето на социализма. Ако искате да бъдат постигнати истински иновации с потенциал за реализация е необходимо да промените изцяло концепцията си за оценка на тези проекти. Любомир Танев	
6.	Иван Иванов ivan.ivanov.net@gmail.com	16.12.2015	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявяването за обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти "Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014 – 2020, бих искал да направя няколко предложения и коментари към заложените изисквания и документи: 1. В т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите от обявените за публично обсъждане Насоки за кандидатстване по процедура за подбор на проекти „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" е заложено изискване кандидатите да имат по-малко от три приключени финансови години към крайната дата за подаване на проектни предложения, а съгласно обявените	**1. Предложението се приема частично** За да бъдат допустими по настоящата процедура, кандидатите трябва да имат по-малко от три приключени финансови години към крайната дата за подаване на проектни предложения, т.е. кандидати, които са регистрирани през 2013 г. няма да бъдат допустими, тъй като не отговарят на това изискване. Допълнително следва да имате предвид, че допустими по процедура „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията", която беше официално обявена на 23.12.2015 г., са само

			за публично обсъждане Насоки по процедура "Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията" като допустими кандидати се разглеждат такива, които имат минимум три приключени финансови години (2012, 2013 и 2014 г.) преди датата на обявяване на процедурата за подбор на проекти. Това означава, че кандидати регистрирани през 2013 г. няма да бъдат допустими кандидати по процедурата за разработване на иновации, т.к. към крайния срок за нея ще имат 3 приключени финансови години, но няма да са допустими кандидати и по схемата за внедряване на иновации, т.к. няма да имат приключена 2012 г., т.к. тогава още не са били регистрирани. Моето предложение е този пропуск да бъде коригиран (примерно да се обяви официален прием по двете процедури през 2015 г. или да се обяви такъв за двете процедури през 2016 г.), за да няма дискриминация спрямо тази категория фирми, а освен това да се уточни в самите насоки какво се има предид под „приключени финансови години", т.е. такива са годините към 31.12 на съответната година или към 31.03 на следващата година, когато е крайният срок за изготвяне на годишните финансови отчети за предходната година. 2. Съгласно обявените за публично обсъждане Насоки за кандидатстване по процедура за подбор на проекти „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" разходите за възстановим ДДС са недопустими, но повечето стартиращи предприятия вероятно не са регистрирани по ЗДДС. Моето предложение е по-ясно в Насоките за кандидатстване да бъде уточнено, че разходите за невъзстановим ДДС, което касае нерегистрираните по ЗДДС кандидат-бенефициенти, са допустим разход по проекта и същите могат да бъдат заложени в бюджета на проекта.	кандидати, които имат минимум три приключени финансови години - 2013, 2014 и 2015 г. **2. Предложението не се приема** Бенефициентите са длъжни да следват действащите нормативни актове към момента на изпълнение на административните договори за определянето на ДДС като „възстановим" и следователно недопустим разход или като „невъзстановим" и следователно допустим разход по ОПИК и настоящата процедура. **3. Предложението не се приема** С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи за закупуване на активи (ДМА и ДНА), кандидатът следва да приложи към Формуляра за кандидатстване оферта и/или извлечение от каталог на производители/ доставчици и/или проучване в интернет за всяка отделна инвестиция в активи. Условията за кандидатстване по процедурата не поставят изискване за представяне на подобни документи по отношение на разходите за услуги.

			3. В т. 19.2 Техническа и финансова оценка от обявените за публично обсъждане Насоки за кандидатстване по процедура за подбор на проекти „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" е заложено, че „в случай че по време на финансовата оценка се установи наличие на недопустими разходи или на разходи, които не са съпоставими с пазарните цени за аналогични активи, Оценителната комисия служебно коригира/премахва съответните разходи от бюджета на проекта". Моля да се уточни в насоките какво ще включва тази проверка (единствено представените оферти или и някакви други източници) и какво се има предвид под „аналогични активи". В тази връзка на стр.26 от Приложение Й Критерии и методология за оценка на проектни предложения е записано, че „Всички разходи, включени в бюджета на проектното предложение са съпоставими с пазарните цени за аналогични активи и услуги". Моля, изяснете по-подробно какво се има предвид под услуги и налага ли се да се дават оферти и за услуги, а не само за активи, както и над какъв стойностен праг за тези услуги следва да бъде направено? 4. В обявените за публично обсъждане Насоки за кандидатстване по процедура за подбор на проекти „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" и Указанията за попълване на Електронен формуляр за кандидатстване и подаване на проектно предложение (Приложение А към тях) е описан реда за използване на Квалифициран Електронен Подпис (КЕП). Моля в насоките ясно да се уточни какъв трябва да е КЕП – персонален за конкретното физическо лице или фирмен за юридическото лице, т.к. в първия случай подписът е личен и може да се ползва от управителя на кандидата в лично качество, а във втория е издаден на името на фирмата, но все пак е обвързан с конкретното лице-управител.	**4. Предложението не се приема** Начинът и правилата за подаване на проектното предложение и подписване на съответните документи с КЕП са описани подробно в т. 23 и 24 от Условията за кандидатстване по настоящата процедура.

			С уважение, Иван Иванов	
7.	Любомир Танев lyubomir.tanev@bestpartners.bg	17.12.2015	Създава се казус за фирми, регистрирани през 2013 година, да не могат да кандидатстват по нито едната от двете процедури (към днешна дата на обявянане на процедура - ако фирма е регистрирана през 2013 и има 2 приключили финансови години няма да бъде допустима по процедурата за внедряване на иновации, а през 2016 ще има над 3 години, което е недопустимо за разработване на иновации). В тази връзка предполагам, че трябва да бъде взето решение и двете процедури - за внедряване и за разработване на иновации да бъдат обявени в рамките на една година - 2016. Въпреки, че по своята същност процедурите са различни общото между тях е, че те представляват възможност на предприятията да правят иновации. В случай, че бъде взето решение и двете процедури да започнат през 2016, то тогава ако ги обявите в началото на годината, кои ще са годишните финансови документи, на базата на които ще се готви проекта с оглед на това, че срокът за изготвяне на финансови отчети е 31 март 2016? Въпросът стои и без гореописания казус - ако публикувате поканата за прием да проекти в началото на 2016 година кои ГФО ще са релевантни за изготвянето на проектните предложения?	Моля, вижте становището на УО на ОПИК по предложение № 6, т.1.
8.	Анна Паскалева paskaleva.mailbox@gmail.com	21.12.2015	Здравейте, Във връзка с публикуваните документи за публично обсъждане по Процедура "Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" и като човек, който има поглед над иновативните стартъпи в България, бих искала да отправя към Управляващия орган някои препоръки и въпроси, които можете да откриете в приложения файл. Надявам се коментарите ми да бъдат от полза и да бъдат взети	1. Оценката по критерий I.1. „Новост на разработваната иновация" ще бъде извършвана на база на информацията представена от кандидатите в Приложение 3 „Сравнителен анализ на разработваната иновация" и т. 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение"

			предвид. Весели празници! Поздрави, Анна Паскалева, • Не са посочени документите, които ще се признават за удостоверяващи правата по интелектуална собственост, особено във връзка с иновативността на услугите. В миналия програмен период, доколкото си спомням, Удостоверение от Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията също вършеше работа за разработване на софтуер, който предоставя иновативни услуги, например. Добре е този въпрос да се изчисти, защото както знаем, услуги не могат да се патентоват, а разработването на иновативни услуги е заложено в процедурата, т.е. част от процедурата ще се обезсмисли. Една онлайн платформа за виртуален офис (примерът е съвсем произволен), която може да е иновативна услуга на базата на съществуващи технологии, не може да бъде патентована – трябва да може да бъде удостоверена като иновативна или нова за българския/европейския/световния пазар по други начини. • Относно т.II.1. от Критериите и методологията за оценка: По какъв начин ще се определя стойността на разработените от екипа иновации – всяка иновация включва непрекъснати инвестиции, разработването й се случва на етапи и пр. Моментна пазарна цена на иновативния продукт ли се има предвид? Инвестицията за прототипиране ли? Инвестицията за пускане на пазара ли? Коя част от тези инвестиции се има предвид? Коя е мярката, по която се определя тази стойност?	от Формуляра за кандидатстване, което е посочено изрично в колона „Източник на проверка" от критериите за техническа и финансова оценка (Приложение Й). Последните не съдържат критерий относно степента на защита на разработваната иновация. 2. Следва да имате предвид, че подкритериите по посочения критерий са ревизирани и включват оценка на участието на членовете на екипа общо през последните 3 години в изпълнението на договор/и, свързани с разработване на иновации на определена стойност от заявената БФП по проекта. За оценката по този критерий кандидатите следва да представят документи, доказващи наличието на професионален опит на екипа на кандидата в изпълнението на договори, сходни с дейностите, за които се кандидатства, както и информация във Формуляра за кандидатстване. **3. Предложението се приема частично** В окончателния вариант на критериите

			Тези детайли трябва да се конкретизират. Във връзка с горните въпроси: Как се удостоверява, че екипът наистина е работил върху иновация, че даже и стойностно определена? • Изискванията за образователно ниво на екипа и по-специално за степените „доцент" и „доктор" – това, според мен, е абсолютно ненужно като изискване. Това, че някой е доцент, не означава, че има иновационен потенциал и обратното – много иновации са разработени дори не от висшисти. Критерият е до някаква степен и дискриминационен. Освен това, този критерий може да доведе до включване „про форма" на лица от научните среди в екипите, тъй като няма изискване в каква сфера да е специалист съответният „доцент" или „доктор". Иновацията може да в тематична област мехатроника, но съответният човек може да е доктор на юридическите науки. Според мен този критерий е ненужен и натоварващ кандидатите. • Относно т.II.3. от Критериите и методологията за оценка: Този критерий е дискриминационен относно кандидатите, които искат да развиват иновативни услуги, защото както споменах по-горе, услугите не се патентоват, т.е. тук точки ще получат само кандидатите, занимаващи се с развитие на иновативни стоки. Това означава, че този критерий скрито фаворизира иновативните стоки пред иновативните услуги, което никъде в Насоките не е упоменато, а и не е редно, при положение, че процедурата поставя (уж) наравно иновативните стоки, иновативните услуги и иновативните процеси. Ако тези три сегмента следва да получат различен приоритет, трябва това да бъде изрично залегнало в Насоките. • Относно т.III.3. от Критериите и методологията за оценка:	за техническа и финансова оценка е добавен текст, че съответната степен следва да бъде в областта на разработваната иновация. Допълнително, моля вижте становището на УО на ОПИК по предложение № 5. т.3. 4. Моля, вижте становището на УО на ОПИК по предложение № 3. **5. Предложението не се приема** По посочения критерий ще се оценява дали член/ове на екипа на кандидата са участвали в проект/и, финансирани по Рамковите програми на ЕС, като те следва да представят референция или договор, удостоверяващ участие на съответния член на екипа в проект, финансиран по тези програми. В бележка под линия в Приложение Й „Критерии и методология за оценка на проектни предложения" изрично е посочено, че Рамковите програми на ЕС включват Пета рамкова програма, Шеста рамкова програма, Седма рамкова програма и Хоризонт 2020 (вкл. ECSEL Joint Undertaking).

			Какво значи „участие"? Какво ще се брои за „участие". И какво се има предвид под „Рамкови програми на ЕС"? Последното трябва да бъде уточнено, защото ще внесе объркване в кандидатите и те при всички положения ще се обърнат към УО за допълнителна информация. Като цяло мога да кажа, че замисълът на процедурата е много добър, но критериите в този им вид са тежки и фирмите (особено стартиращи такива), които ще могат да ги изпълнят, сигурно се броят на пръсти.	
9.	tteeddiittoo@abv.bg	26.12.2015	Здравейте, във връзка с обсъждането на програмата „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия", бих искала да попитам: Ще може ли кандидати без регистрирани фирми да кандидатстват, както и кандидати с току-що регистрирани фирми? Или трябва всеки кандидат да има регистрирано дружество, още преди времето на обявяване на програмата.	Допустими по настоящата процедура са само кандидати, които са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, като те трябва да имат по-малко от три приключени финансови години към крайната дата за подаване на проектни предложения.
10.	Димо Зафиров zafirov@tu-plovdiv.bg	29.12.2015	Уважаеми господа. В публикувания образец на Критерии и методология за подбор на операции по процедура Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия в раздел II Допустими дейности т. 4/ е записано: Създаване и тестване на прототипи и пилотни линии. В т. 4/ от Допустимите разходи е записано: Разходи за консумативи и материали, необходими за създаване и тестване на прототипи и пилотни линии. Предлагам в нея да се допълни за по-голяма яснота и	Описаните в Условията за кандидатстване допустими дейности и разходи са предложени и одобрени от Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 като част от Методологията и критериите за подбор на операции по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия".

			"инструменти и елементи", като текста на точката стане: 4/ Разходи за консумативи, материали, инструменти и елементи, необходими за създаване и тестване на прототипи и пилотни линии. Поздрави. Д. Иванов	
11.	tsvety_viktorova@yahoo.co.uk	29.12.2015	Здравейте, Приложено изпращам въпроси, свързани с допустимостта на дейности и разходи по проект на Насоки за кандидатстване "Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия". Весели празници! ВЪПРОСИ, свързани с допустимостта на дейностите: II. Допустими дейности: Допустими по настоящата процедура са проекти, включващи следните дейности: 1/ Извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания и измервания (вкл. създаване на програми и методики), свързани с разработването на иновативния продукт или процес Въпрос 1: Бихте ли дали дефиниция за «тествания», «изпитвания» и «измервания»?	1 - 2. Съдържанието на посочените понятия е строго специфично като се имат предвид индивидуалния характер на всеки кандидат и целите на всяко отделно проектно предложение. Поради големия и разнообразен брой допустими кандидати, дейности за финансиране и области, в които могат да се изпълняват проектните предложения, включването на подобни дефиниции не е целесъобразно, тъй като това би ограничило кандидатите единствено до тях. 3 - 4. Проектите по настоящата процедура следва да бъдат изпълнени на територията на Република България и е недопустимо извършването на посочените дейности извън страната. 5 – 8. Следва да имате предвид, че разходите за придобиване на машини,

			Въпрос 2: Под «тествания» разбира ли се като допустима дейност / разход следното: - safety assessment тестване на медицинско изделие и/или средсво? - safety assessment тестване на козметичен продукт? Въпрос 3: Допустими ли са дейности/разходи, за тестванията, изпитвания, измервания в лаборатории извън България, в страна членка на ЕС? Въпрос 4: Допустими ли са дейности/разходи, за подготовка на документация, свързана с тестванията, изпитвания, измервания направени от чуждестранни специалисти извън България, в страна членка на ЕС? 2/ Проучване, придобиване и прилагане на резултати от научни изследвания, технологии, know-how, непатентовани открития, права по интелектуална собственост – Въпрос 5: Под „придобиване на технологии" разбира ли се като допустима дейност/ разход закупуване на иновативна машина/система за производство на иновативен краен продукт? Въпрос 6: Под „придобиване на технологии" разбира ли се като допустима дейност закупуването на компютърна конфигурация, каоято не е свързана с административни нужди на предприятието, а с цялостното автоматизирано управление на производствения процес/ситема?	съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, които биха могли да са част от дейността по придобиване на технологии, трябва да са необходими за изпълнението на дейностите по проекта и да са пряко свързани с разработването на иновативния продукт или процес, а не с произовдството и производствения процес (вкл. неговото управление) на предприятието кандидат. 9. Условията за кандидатстване по настоящата процедура не поставят ограничение относно придобиването на права по интелектуална собственост от физическо лице, което е чуждестранен гражданин. Следва да имате предвид, че когато бенефициентът не е възложител по смисъла на ЗОП, при избор на изпълнител, той задължително прилага разпоредбите на Глава четвърта от ЗУСЕСИФ за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и

			Въпрос 7: Под „ придобиване на технологии" разбира ли се като допустима дейност закупуването на съдове за съхранение (изработени от специфичен материал) на иновативния продукт, които сами по себе си не са иновация, но са задължителен реквизит за съхранение на готовата продуктция? Въпрос 8: Ако ДМА /машината за произовдство/ не е серийна, а е направена от изобретател, с предоставени права за продажба на търговски дружество от ЕС, то това счита ли се за допустима дейност / разход ли е закупуване на дълготрайни активи закупени от първи доставчик или производител); Въпрос 9: Под „придобиване на права по интелеткуална собственост" разбира ли се като допустима дейност / разход придобиване на интелектуални права от изобретател - физическо лице, чуждестранен гражданин? 4/ Създаване и тестване на прототипи и пилотни линии; Въпрос 10: Под „създаване и тестване на прототип" разбира ли се прототип на рецепта на иновативно лекарствено средство или козметичен продукт? ВЪПРОСИ, свързани с допустимостта на разходите: Допустими по процедурата са следните видове разходи: 1/ Разходи за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя) на квалифициран персонал, необходим за изпълнението на дейностите по проекта – до 50% от общо допустимите разходи по проекта.	рибарство, Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм. 10. Моля, вижте разяснението на УО по т. 1-2. 11. Условията за кандидатстване по настоящата процедура не поставят ограничение относно наемането на чуждестранни граждани със средства по проекта. 12. Максималният размер на разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи ДМА е увеличен от 50 000 на 100 000 лева.

			Въпрос 11: Допустими ли са разходи за наемане на чуждустранни лица? 2/ Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи , необходими за изпълнението на дейностите по проекта – до 50 000 лева; Разходите за доставка, монтаж, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация на оборудване/машини/съоръжения за производствена иновация свързана с медицинско изделие или средство са най-важната част от иновацията /самата машина/система на производство е иновация, както е иновативен и крайния продукт/ и формират 70-75% от общите разходи. В тази връзка, Въпрос 12: Ограничението до 50 000 лв може ли да бъде формулирано по аналогичен начин, както е в т. 1 Разходи за възнаграждения - до 50% от общо допустимите разходи по проекта, за да се даде възможност за въвеждане в производство на проведените тестове, изпитвания и др. до края на изпълнение на проекта. Повечето иновации са високо технологични, т.е. не изискват наемане на много персонал, т.е. не генерират разходи за възнаграждения толкова, колкото имат доказана потребност от закупуването и/или производствотото на активи за производство на иновативен продукт.	
12.	Д-р М. Ескандари Фард arash_and_	05.01.2016	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, В определения срок правя запитване, относно възможността на представляваното от мен дружество да представи проект по посочената програма, а именно определението „стартиращи предприятия" ,- предприятие с по-малко от три приключени	В случай че дружеството е регистрирано през 2006 г., същото вече има повече от три приключени финансови години, независимо дали е извършвана стопанска дейност и независимо от

	efemia@abv.bg		финансови години към крайната дата за подаване на проектните предложения. Дружеството ми е създадено през 2006г. ,но не е развивало дейност до 2014г.Първата му приключена финансова година с развита дейност е 2015г. Това обстоятелство прави ли дружеството ми допустимо? Дата: 05.01.2015г. С уважение: Д-р М. Ескандари Фард	реализираните финансови резултати. Предвид изложеното, посочената фирма няма да отговаря на критерия за допустимост (допустими са само кандидати, които имат по-малко от три приключени финансови години към крайната дата за подаване на проектни предложения) по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия".
13.	Красимир Петков office@expertpool.bg	05.01.2015	УВАЖАЕМА Г-ЖО ПЕНЕВА, Във връзка с публикувано съобщение за представяне на становища в рамките на обществено обсъждане на Насоките по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия", Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации" на ОП „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020, моля да вземете предвид следните коментари и предложения от екипа на Сдружение „Експертен Пул – България" по отношение на обявените „КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ": 1. Предлагаме описанието на дейностите (1/ Извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания и измервания (вкл. създаване на програми и методики), свързани с разработването на иновативния продукт или процес; 2/ Проучване, придобиване и прилагане на резултати от научни изследвания, технологии, know-how, непатентовани открития, права по интелектуална собственост;) да се коригира, като отпадне думата „научни", предвид възможността продуктите да не са с такъв характер – напр. видео игри, компютърни / мобилни /	**1. Предложението не се приема** Описаните в Условията за кандидатстване допустими дейности и разходи са предложени и одобрени от Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 като част от Методологията и критериите за подбор на операции по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия". **2. Предложението не се приема** Изискването служителите от екипа на кандидата да са наети единствено на трудов договор в предприятието-кандидат е с оглед постигане на устойчивост на иновационния капацитет и експертиза на кандидата.

			други ИКТ приложения – те трудно биха се квалифицирали като „научни". 2. Процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" съдържа твърде рестриктивни изисквания относно профила на „екипа по проекта" – „Екипът на кандидата включва управителите, съдружниците и се наети на трудов договор в предприятието-кандидат към крайната дата за подаване на проектни предложения" – не е ясно защо екипите следва да бъдат толкова ограничени и фиксирани и защо да не е възможно включването на експерти на „граждански" договори, моля да се мотивирате. Това ограничение предполага и проблеми при изпълнението в последствие, ако някой напусне / излезе от управлението на фирмата. Предлагаме определението „екипа по проекта" да бъде разширено и да „включва експерти наети на „граждански" договор". 3. Предлагаме изискването за максимален брой точки - поне един от членовете на екипа да притежава образователна и научна степен "доцент", да отпадне: ☐ Изискванията - разходите за възнаграждения за квалифициран персонал да са допустими единствено, ако служителите са наети на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден, и поне един от тях да притежава образователна и научна степен "доцент", ограничават избора на членове на екипа по проекта, защото повечето университетски преподаватели / научни кадри са заети в рамките на колективни трудови правоотношения, ангажирани са в редица проекти и трудно биха станали част от подобен тип екип; ☐ Критерият за максимален брой точки, свързан с образователно-квалификационно ниво на екипа - поне един от тях да притежава	Целесъобразността на подобен подход е потвърдена и от опита на УО от изпълнението на подобни процедури през предходния програмен период. Следва да имате предвид, че посоченото изискване относно състава на екипа на кандидата е ревизирано. Екипът на кандидата, който е обект на оценка по Раздел II „Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност" от критериите за техническа и финансова оценка, освен управителите, съдружниците и служителите наети на трудов договор в предприятието-кандидат към датата на подаване на проектното предложение, може да включва и експертите, които предстои да бъдат наети на трудов договор в предприятието-кандидат в рамките на един месец след сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ. **3. Предложението се приема частично** Изискването поне един от членовете на екипа на кандидата да притежава образователна и научна степен „доцент" е ревизирано, като максимален брой

			образователна и научна степен "доцент", е крайно субективен и неприложим за голяма част от приоритетните сектори като ограничава иновациите, насърчавайки строго научния подход, който е предмет на друга програма(и). Реализирането на иновационни дейности в тематичните области на ИСИС не е пряко обвързано с притежаването на степен "доцент" и това изискване стеснява избора на квалифициран персонал за изпълнението на дейностите по проекта; ☐ Предвид, че в съвременната българска образователна и научна среда не съществува квалификационна / научна степен, свързана с креативните индустрии и най-вече с приоритетните за ИСИС – компютърни и мобилни приложения и игри с образователен, маркетинг и/или развлекателен характер, наличието на „доцент" като предпоставка за успешен проект именно в тези най-атрактивни и комерсиални области дискриминира Кандидатите с подобни проектни предложения и дава изкуствено приоритет на строго научни проекти, съставени от хабилитирани кадри. Базирайки се на световната и общоевропейска практика, подчертаваме, че иновациите, и специално в креативните индустрии, са дело и продукт в основната си част на млади колективи без научна квалификация / които не базират своите продукти или процеси на научни разработки. 4. Моля, включете разяснение/дефиниция относно дейностите, свързани с разработване на иновации на членовете на екипа за доказване на техния опит в изпълнението на дейности, сходни с дейностите, за които се кандидатства – в момента не става ясно как ще се доказва това (с какви документи) и какво ще се признава за подобен вид дейност / как се определя % („Членовете на екипа са реализирали общо през последните 3 години	точки по критерия ще получават кандидати, чиито екипи включват поне един член, притежаващ образователна и научна степен „доктор". 4. Оценката по критерий „Опит на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности" ще се извършва на базата на документи, доказващи наличието на професионален опит на екипа на кандидата в изпълнението на договори, сходни с дейностите, за които се кандидатства, както ще бъде взета предвид и информацията, описана в т. 9 „Екип" от Формуляр за кандидатстване. Изискванията по отношение на вида и формата на представяне на посочените документи се съдържат в т. 24 „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване" от Условията за кандидатстване. Следва да имате предвид, че подкритериите по посочения критерий са ревизирани и включват оценка на участието на членовете на екипа общо през последните 3 години в изпълнението на договор/и, свързани с разработване на иновации на определена стойност от заявената БФП по проекта.

			дейност/и свързани с разработване на иновации на стойност > 60 % от заявената БФП по проекта."). 5. Изискването (за максимален брой точки) предприятието кандидат, управителят и/или съдружниците му да притежават най-малко един патент за изобретение или най-малко едно свидетелство за регистрация на полезен модел е ограничително за креативните индустрии. Предвид факта, че предмет на процедурата е разработката на нови продукти, считаме, че не би следвало да се насърчават вече създадени продукти, които са патентовани, и изискването за придобити права по интелектуална собственост би следвало да отпадне. На практика така формулирания критерий за оценка позволява на колектив, в който някой има патент / полезен модел за нещо съвсем различно от предмета на проекта да получи максимален брой точки (никъде не се казва, че патента / полезния модел следва да са свързани с темата на проекта). 6. Предвид целта на процедурата за предоставяне на подкрепа за стартиращи предприятия в страната за повишаване на иновационната дейност в тематичните области на ИСИС, считаме, че изискването за участие на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС ограничава екипите отново строго научно и би следвало този критерий да бъде допълнен с „участие в оперативни програми/други програми с европейско финансиране / донорско финансиране". В заключение, изразяваме фрустрацията си от така формулираните Насоки, критерии за оценка и изисквания на процедурата – смятаме, че в момента тя цели да финансира не	5. По критерий „Придобити права по интелектуална собственост от кандидата управителя и/или съдружниците" приоритетно се оценяват получените патенти и полезни модели, тъй като това е начинът за доказване на новата промишлено приложима характеристика на защитения продукт. Критерият отчита положените усилия от страна на кандидата, които са вложени в успешното преминаване на процедурата за придобиване на патент за изобретение/свидетелство за регистрация на полезен модел. В този смисъл посоченото се възприема като белег за осъществена иновационна дейност и съответно изграден иновационен капацитет. 6. Участието на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС (Пета рамкова програма, Шеста рамкова програма, Седма рамкова програма и Хоризонт 2020, вкл. ECSEL Joint Undertaking) е индикатор за значителна експертиза и иновационен капацитет на този екип. Постигането на допълняемост и синергия между финансирането за иновации на национално и европейско

			млади екипи и стартиращи предприятия, които да създадат съвременни и реализуеми пазарни продукти / процеси, а изцяло научно-теоретични колективи. Същевременно, в този си вид процедурата дискриминира отделни приоритетни направления на ИСИС, насърчавайки изкуствено строго научните проекти – израз на слабо разбиране на принципите на синергията на ОПИК с Хоризонт 2020 / други програми, приоритетни за периода. Смятаме, че така предложените мерки, ще спомогнат за постигането на по-добро качество и равнопоставеност на проектните предложения в рамките на процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" и ще бъде насърчена в по-голяма степен иновационната дейност в тематичните области на ИСИС. С уважение, КРАСИМИР ПЕТКОВ	ниво е част от редица препоръки на Европейската комися за постигане на максимална ефективност и ефикацност при разходването на публични средства.
14.	Мартин Великов martinvelikov@gmail.com	06.01.2016	Уважаеми г-не/г-жо, Бих искал да се възползвам от възможността да се включа общественото обсъждане на документите за кандидатсване по предстоящата процедура "Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия". В тази връзка имам следните коментари/забележки/въпроси: В критериите за оценка, точка II. Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност, т. 1 Опит на екипа на кандидатат в изпълнението на сходни дейности, поставените изисквания са твърде неясни. Не смятам, че е възможно да се определят стойностите (дали са <=> на 60% от БФП) на	Моля, вижте становището на УО на ОПИК по предложение № 13, т. 4. По показател „Реалистичност на плана за действие по проекта" Оценителната комисия ще оценява изпълнимостта на плана от гледна точка на подготовката и изпълнението на всички дейности като последователност и реалистичността на времевия обхват на всяка дейност, като ще бъде обърнато особено внимание на това, дали услугите за изработване на оценки, технологии за производство,

			разработваните иновации, освен по някакъв субективен критерий. Кой и как ще определи реалистичността на плана за действие по проекта? След като под "Екип" се има предвид управителят, съдружниците и служители, наети на трудов договор към КРАЙНАТА ДАТА ЗА ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, това значи ли, че при кандидатстване може да се опише екип, който все още не съм нает по трудово правоотношение, но имам намерение да го направя, тъй като не е настъпила крайната дата за подаване на проектни предложения (справка: стр. 22 от Насоките, бележка под черта 10). Пример: Подавам проектно предложение на 5-ти април, крайната дата за кандидатсване е 10-ти май, а съм назначил служителите на 9-ти май. Какъв екип се описва в този случай? С уважение, Мартин Великов	пазарни анализи и проучвания, маркетингови планове и т.н. са включени в плана за изпълнение на дейностите по проекта и изпълнението им стартира след приключване на изпълнението и верификация от страна на УО на същинските дейности по разработване на иновативния продукт или процес – извършване на тествания, изпитвания и измервания, придобиване и прилагане на резултати от научни изследвания, know-how, непатентовани открития, права по интелектуална собственост; създаване и тестване на прототипи и др. Оценката на административното съответствие и допустимостта и впоследствие техническата и финансовата оценка по настоящата процедура ще бъдат извършени на базата на информацията и документите (вкл. по отношение на екипа) представени от кандидатите при подаване на проектното предложение. Следва да имате предвид, че посоченото изискване относно състава на екипа на кандидата е ревизирано. Екипът на кандидата, освен управителите,

				съдружниците и служителите наети на трудов договор в предприятието-кандидат към датата на подаване на проектното предложение, може да включва и експертите, които предстои да бъдат наети на трудов договор в предприятието-кандидат в рамките на един месец след сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ.
15.	Кирил Петков kiril@proviotic.com	06.01.2016	Уважаеми Главен директор, Като управител на българската компания Провиотик АД, искам да Ви обърна внимание на съществуващо ограничение в насоките за кандидатстване „2/ Разходи за придобиване на машини, съоръжения, и оборудване , представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейността по проекта - до 50,000.00 лева", което ние вярваме, че за стартиращи бизнеси в сферата на био-технологиите би било неприложимо и с това писмо се надяваме да преразгледате гореописания член и/или да допълните възможността за закупуване на лабораторно оборудване, без което иновационната дейност в областта на биотехнологиите би била невъзможна. За да се разработват иновации в сферата на биотехнологиите, едно от най-важните неща е създаване на микробиологична лаборатория без която възможността за създаване на иновации в тази индустрия би била много ограничена/невъзможна. Ние като компания, например работим заедно и с БАН, и със Софийски Университет „Св. Климент Охридски" и с Харвардския университет, но въпреки нашия достъп до тези звена, липсата на собствена	**1. Предложението не се приема** Описаните в Условията за кандидатстване допустими дейности и разходи са предложени и одобрени от Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 като част от Методологията и критериите за подбор на операции по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия". **2. Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи ДМА е увеличен от 50 000 на 100 000 лева.

			лаборатория забавя значително иновативния процес. Обикновено в иновативните дейности се изискват специфични лабораторни инструменти, без които голяма част от биотехнологичните експерименти биха били невъзможни. От друга страна някои специфични оборудвания могат да надхвърлят многократно размера от 200,000 лева. За това имаме две предложения, които биха дали възможност на стартиращи фирми като нашата да не бъдат лишени от едни от най-важните активи за техните бъдещи иновации: Предложение 1: Да се сложи допълнителна точка специално за лабораторно оборудване което да няма ограничение „Разходи за придобиване на лабораторно оборудване и лабораторни съоръжения , представляващи дълготрайни материални активи, които са нужни за лабораторни изпитвания необходими за извършване на развойни и иновативни дейности, но които не са част от производствени мощности на предприятието". Предложение 2: В случай че не може да се допълни гореописаната точка, тогава предложението е просто лимитът от 50,000 лева да отпадне. С уважение, Кирил Петков	
16.	Ваня Беновска vanya.benovska@gmai	06.01.2016	Уважаеми Господа, С цел решаване на основни проблеми, посочени в „СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО (СП) НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. – СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ, ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ", а именно:	**1. Предложението не се приема** Целта на настоящата процедура е предоставяне на подкрепа за стартиращи предприятия в страната за повишаване на иновационната дейност в тематичните

	l.com		- Българските райони по *обем на създадения БВП* са сред най-слабо развити в ЕС; - По равнище на доходи и разходи на населението България е най-изостаналата и бедна страна-членка на ЕС: доходите на домакинствата в БГ са с около 70% по-ниски от средните за ЕС - Липса на държавна политика за подкрепа на бизнес подходи и продукти, ориентирани към по-голяма добавена стойност, по-висока производителност и по-ниска ресурсо- и енергоемкост, „експортна ориентация" - Негативни тенденции по отношение на заетостта и трудовата мобилност – външна емиграция и вътрешна емиграция към 7-те водещи икономически центрове в страната; - 70% от безработните лица в страната са нискоквалифицирани и с минимален шанс за пазарна реализация при настоящите икономически условия. С цел решаване на посочените проблеми, считам че би било добре да се развие бубарството и копринопроизводството в България и да се гонят производствените и експортни нива на тези продукти поне в обемите преди 1989г. Тогава България е била 3-тата по обеми производителка в Европа и българската коприна е с най-високо качество в света. Във връзка с гореизложеното и с обявения за обществено обсъждане проект на Насоки за кандидатстване и пакета документи към тях по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия", бих искала да попитам следните въпроси: 1/ предвид, че по процедурата ще се финансират САМО продуктова и/или производствена иновация, Възможно ли е финансиране по процедурата на проект за ПРОУЧВАНЕ на възможностите за развитие на копринопроизводството в България,	области на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), като изпълнението на проектите, подкрепени по процедурата, следва да води до разработване на продукт (стока или услуга) или процес в приоритетните направления на тематичните области на ИСИС. За да са допустими, всички проектни предложения по процедурата следва да допринасят за постигането на тази цел. **2.** По настоящата процедура не могат да участват кандидати, чиято основна дейност или дейността, за която кандидатстват се отнася до сектора на първичното производство на селскостопански продукти и сектора на преработката и търговията със селскостопански продукти. В този смисъл, отглеждането на черничеви насаждения, отглеждането на копринени буби и производството на копринени пашкули е недопустимо за финансиране по процедурата. **3. Предложението не се приема** Посочените в Условията за кандидатстване четири приоритетни тематични области и приоритетните

			по смисъла на цялостен производствен ПРОЦЕС за рамките на територията на цялата страна? Проектът се подготвя от микро иновативна стартираща фирма, която не се занимава с производство, а с икономически анализи. В случай, че съгласно така написаните Насоки за кандидатстване подобен проект е недопустим за финансиране, предлагам да се допълни в насоките подходящ текст, така че да стане допустимо финансирането на подобни проекти за анализи на национално ниво, С ЦЕЛ иницииране на процеси за справяне с горепосочените проблеми, набелязани за решаване в подписаното „СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО (СП) НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. – СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ, ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ" Имам предвид да станат допустими за финансиране по процедурата проекти за проучвания, научни изследвания и разработване на иновационни процеси за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител, научна обосновка на иновативни процеси за технологично развитие, осигуряващи рационален растеж на цялостния ПРОЦЕС, на всички нива на производствените и търговски практики, за устойчивост на съответното производство в България, СЧИТАНО ЗА ЦЯЛАТА ТЕРИТОРИЯ НА СТРАНАТА. 2/ Бубарството и копринопроизводството могат ли да се разглеждат като един цялостен процес на копринопроизводство? Може ли да се тълкува, че процесът на копринопроизводство включва и процесите на отглеждането на черничеви насаждения и производството, сушенето, търговските връзки и логистиката на копринените пашкули, които се явяват суровини за копринопроизводството? 3/ бубарството и копринопроизводството влизат ли в цитираното	направления към тях са съгласно Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС), одобрена от Министерски съвет с Решение № 857/03.11.2015 г. Бубарството и копринопроизводството не попадат сред тях и допълването им е предмет на актуализация на ИСИС, в случай на доказана необходимост на национално ниво от развитието на такова приоритетно направление в тематична цел „Индустрия за здравословен живот и биотехнологии".

			по-долу приоритетно направление на тематична област „Индустрия за здравословен живот и биотехнологии" по т.13.1. "Допустими дейности": – приоритетно направление: методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти); И ако не влизат, предлагам да се добавят в скобите като текст в Насоките за кандидатстване и по този начин да станат допустими, на основание горепосочените проблеми, набелязани за решаване от подписаното „СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВО (СП) НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. – СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ, ЛОГИКА НА ИНТЕРВЕНЦИИТЕ" Благодаря предварително. С уважение, Инж.Ваня Беновска	
17.	Веселина Купенова info@sos-predpriemachi.com	07.01.2016	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Моля да приемете отправените от наша страна препоръки по публикуваният пакет от документация за обществено обсъждане по процедура "Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия". 1. В Насоките за кандидатстване на стр. 21 към раздел "1/ Разходи за възнаграждения" не става ясно трябва или не да е нает към момента на кандидатстване необходимия квалифициран персонал за изпълнението на дейностите по проекта. В случай, че се има предвид да е нает преди официално сключване на ДБФ към момента на кандидатстване, считаме, че това условие трябва да	**1. Предложението се приема** Посоченото изискване е ревизирано. Екипът на кандидата, който е обект на оценка по Раздел II „Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност" от критериите за техническа и финансова оценка, освен управителите, съдружниците и служителите наети на трудов договор в предприятието-кандидат към датата на подаване на проектното предложение, може да

			бъде променено и да е категорично ясно, че посочените и изброени във формуляра членове на екипа ще могат да бъдат наети след сключването на ДБФ, и това не е изискване към кандидатите на етап подаване на проект. 2. Относно предложената методика в Приложение "Методология за техническа и финансова оценка": 2.1. В раздел "I. Иновативност и пазарна приложимост на разработваната иновация", по отношение на критерий "1. Новост на разработваната иновация", отново изразяваме мнението, че е от изключителна степен на важност да се преструктурира съдържанието на документа Приложение 3 „Сравнителна анализ на разработваната иновация". В този документ не се допуска хипотезата, че е възможно да кандидатства проект с уникална по своята същност иновация, която наистина няма аналог, което противоречи на възможността да бъде подкрепена иновация без алтернативни решения. Също така процедурата изисква качествена оценката на съдържанието на този документ, поради което препоръчваме участие на подбрани външни експерти с опит в областите на ИСИС. 2.2. Считаме, че критерий "2. Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата" е в противоречие хоризонталната политика на ЕС за равнопоставеност и недопускане на дискриминация, като предлагаме да отпадне. Образователната степен на членовете на екипа на кандидатите не е от значение за качеството на предлаганите иновация степен и не трябва да присъства като критерий в оценка. Още повече, че противоречи на световната тенденция броя години опит да се разглежда	включва и експертите, които предстои да бъдат наети на трудов договор в предприятието-кандидат в рамките на един месец след сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ. В т. 9 „Екип" от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да опишат екипа на кандидата, като представят информация за опита в изпълнението на сходни дейности и образователно-квалификационно ниво на екипа. Кандидатите могат да наемат на трудов договор и допълнителен квалифициран персонал, необходим за изпълнението на дейностите по проекта, освен членове на екипа на кандидата, като в т. 9 „Екип" от Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва задължително да включат информация за изискванията по отношение на образование, квалификация, професионален опит, функции (отговорности и задължения) и период на заетост на този персонал. 2.1. УО на ОПИК не изключва, а напротив, насърчава подкрепата за иновации без аналог, които са уникални по своята същност и представляват новост в световен мащаб, като за това

			равнопоставено на постигнатата образователна степен – напр. "магистър или 5 години опит в сферата на…". Считаме, че публикуването на подобен критерий ще доведе до получаване на значим брой сигнали за нередност. 2.3. Да се преосмисли критерий "3. Придобити права по интелектуална собственост от кандидата управителя и/или съдружниците". Не е ясно защо се дават 6 точки преднина за патент за изобретение, като не се изисква да бъде свързан с разработваната иновация!? Няма изискване и за валидност на патента или поне да е подадена заявка за патент. Не трябва де се допуска ситуация, в която кандидата, управителя или съдружниците представят патент от 1972 година, който няма връзка с разработваната по проекта иновация, и получават 6 точки преднина при оценка от 85 точки! Същото важи и за представянето на свидетелство за регистрация на полезен модел. И къде отново са авторските права? Защо предприятията разработчици на софтуерен код и програми (обект на авторско право) не получават никакво предимство пред тези, които не притежават никаква интелектуална собственост? От 6 района на планиране с общо 18 Регионални специализации съгласно ИСИС, само в 3 присъства тематична област ИКТ и информатика. Така този сектор, който е с най-голяма перспектива и възможности за развитие ще бъде и най-ограничен от възможностите за финансиране на стартиращи иновативни компании. 2.4. Да се допълни критерий "5. Степен на техническа готовност за разработване на иновацията". В т. 5.3. Ниво на технологична готовност е описано, че кандидатите с рразработваната по проекта иновация на трето или по-високо ниво на технологична готовност	проектите получават максималния брой от 16 точки по цитирания критерий. В случай че по проекта се подкрепя иновация без аналог в световен мащаб, кандидатите следва да предоставят сравнителен анализ на разработваната иновация с продукти/процеси от близки сфери, които имат сходни показатели с предложената за разработване иновация. **2.2. Предложението не се приема** По процедурите за разработване на иновации, особено от стартиращи предприятия, екипът на кандидата е от първостепенно значение за разработването на иновацията и съответно успешното изпълнение на целия проект. Освен опита на екипа в изпълнението на сходни дейности, другият важен критерий по отношение на екипа е неговото образователно-квалификационно ниво. Посоченият критерий се използва в редица програми както в страната, така и в чужбина. Допълнително, изискването поне един от членовете на екипа на кандидата да притежава образователна и научна степен „доцент" е ревизирано, като

			(TRL) ще получат 2 точки. Няма обективен източник на проверка на тази информация, достоверността се приема единствено според посоченото във Формуляра от кандидата. 2.5. Считаме, че трябва да се повиши общия сбор от точки в оценката в раздел "IV. Реалистичност на разходите и плана за действие по проекта", например 6 максимални точки за критерий "1. Реалистичност на разходите по проекта" и още 4 максимални точки за критерий "2. Реалистичност на плана за действие по проекта". *В допълнение – при тази процедура е много важно да бъде уточнено наличието на подходяща външна експертиза и капацитет, съответстващ оценката.* С уважение, *Веселина Купенова,*	максимален брой точки по критерия ще получават кандидати, чиито екипи включват поне един член, притежаващ образователна и научна степен „доктор". 2.3. По критерий „Придобити права по интелектуална собственост от кандидата управителя и/или съдружниците" приоритетно се оценяват получените патенти и полезни модели, тъй като това е начинът за доказване на новата промишлено приложима характеристика на защитения продукт. Критерият отчита положените усилия от страна на кандидата, които са вложени в успешното преминаване на процедурата за придобиване на патент за изобретение/свидетелство за регистрация на полезен модел. В този смисъл посоченото се възприема като белег за осъществена иновационна дейност и съответно изграден иновационен капацитет. По отношение на авторското право това е неприложимо, тъй като самото право възниква със създаването на конкретния обект на авторското право. Допълнително, в окончателния вариант на посочения критерий е добавено

				изискване за валидност на съответния патент за изобретение или свидетелство за регистрация на полезен модел. 2.4. В Приложение У към Условията за кандидатстване са посочени отделните нива на технологична готовност (TRL), като кандидатите следва да представят информация за съответното ниво на разработваната иновация в т. 11 „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение" от Формуляра за кандидатстване. 2.5. Даването на по-голяма тежест на раздел "IV. Реалистичност на разходите и плана за действие по проекта" е неприложимо по настоящата процедура, тъй като това би изместило фокуса на оценката от качеството/новостта на разработваната иновация и иновационния капацитет на кандидата към способността за съставянето на коректни бюджет и план за действие.
18.	Екатерина Славчева katriana_913@abv.bg	08.01.2016	Уважаеми УО, Във връзка с обявената процедура за обществено обсъждане на проекта на Насоки за кандидатстване и пакета документи към тях по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" приложени изпращаме нашите	**1. Предложението не се приема** Опитът на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности показва наличието на капацитет за разработване на иновации и е с цел

			коментари. Надяваме се, че същите ще бъдат разгледани и взети предвид при изготвянето на окончателния вариант на Насоките за кандидатстване. Поздрави, Екатерина Славчева **1. Критерий „Опит на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности"** Уважаеми УО, по наше разбиране така заложените под-критерии на този критерии следва да бъдат преразгледани. Целта на настоящата процедура е „Предоставяне на подкрепа за стартиращи предприятия…", което предполага участието и на съвсем нови фирми, регистрирани на пазара. Този критерии ще насърчи неправилна практика за фиктивно включване в екипите за изпълнение на проекта на лица, които нямат общо с конкретната проектна идея. Също така е изключително субективен и подлежащ на манипулиране, тъй като е много условно реалното доказване на стойност на иновация – особено, когато носителите на иновацията са физически лица, както е в по-голямата част от случаите. Кои биха били официалните документи, доказващи стойностите? Какво показва този критерий за нуждите на оценката? Капацитетът за разработване на иновации не се гарантира от остойностяването на даден нов продукт/услуга/процес, а от професионалните знания, умения и опит на отделния експерт. Много по-удачно би било да се оценява професионалния опит на членовете на екипа в съответната област, в която е предложената за финансиране иновация, тъй като той е реалният гарант за капацитет за разработване на иновации.	гарантиране устойчивостта на направената инвестиция. Критерият се използва в редица програми както в страната, така и в чужбина. Опитът в сходни дейности е от първостепенно значение за разработването на иновацията и съответно успешното изпълнение на целия проект. Следва да имате предвид, че подкритериите по посочения критерий са ревизирани и включват оценка на участието на членовете на екипа общо през последните 3 години в изпълнението на договор/и, свързани с разработване на иновации на определена стойност от заявената БФП по проекта. Оценката по този критерий ще се извършва на базата на документи, доказващи наличието на професионален опит на екипа на кандидата в изпълнението на договори, сходни с дейностите, за които се кандидатства, както ще бъде взета предвид и информацията, описана в т. 9 „Екип" от Формуляр за кандидатстване. Част от тези документи включват трудова книжка, служебна книжка, трудов и/или граждански договор и др. В този смисъл,

			2. Критерий „Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата" Уважаеми УО, отдавна вече е мит, че само представители на академичната общност се занимават с НИРД и иновации!!! Научната степен не е носител на неизменна, корелативна връзка с процеса на разработване на иновации. Особено в областта на ИКТ и информатика – приоритетна тематична област съгласно стратегическите и програмни документи, силно динамична сфера, чието развитие принадлежи на реално работещите специалисти в нея. Този критерии следва да бъде преразгледан, тъй като е дискриминационен по отношение на „ниво на образование", създава реална предпоставка за създаване на неправилни практики и фиктивно включване на лица с по-висока научна степен, както и ограничава участието в процедурата на фирми, създадени от млади, работещи лица, които не са посветили професионалната си кариера на академична дейност. Наличието на научна степен не подсигурява капацитет за разработване на иновации и реализиране на проекти, финансиращи това разработване. Поставяйки такъв критерий за оценка, УО на ОПИК показва пълно непознаване на реалната бизнес практика за разработване на иновации. Чрез този критерий е невъзможно да се насърчи реалното взаимодействие между бизнеса и академичната общност – това е процес на личен избор от страна на бизнеса и той не може да бъда насилван.Също така взаимодействие следва да се търси на ниво НИРД, а не по отношение на отделни, конкретно пазарни приложими иновационни продукти/услуги/процеси. Препоръчително е разглеждането на фактор като „наличие на	професионалният опит на екипа е предмет на оценка. Изискванията по отношение на вида и формата на представяне на посочените документи се съдържат в т. 24 „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване" от Условията за кандидатстване. **2. Предложението се приема частично** В окончателния вариант на критериите за техническа и финансова оценка е добавен текст, че съответната степен следва да бъде в областта на разработваната иновация. Допълнително, моля вижте становището на УО на ОПИК по предложение № 5. т.3. **3. Предложението не се приема** По посочения критерий се оценяват всички придобити права по интелектуална собственост от кандидата управителя и/или съдружниците, а не само тези в областта на разработваната иновация. Критерият приоритетно оценява получените патенти и полезни модели, тъй като това е начинът за доказване на новата

			подходящо образование/опит в областта, в която е предложената за финансиране иновативна идея от страна на членовете на екипа за разработването ѝ", а не образователно-квалификационното им ниво. **3. Критерий „Придобити права по интелектуална собственост от кандидата управителя и/или съдружниците"** Уважаеми УО, съгласно Насоките за кандидатстване, раздел II. Допустими дейности, дейност 3 е Защита на интелектуална собственост на национално и международно равнище. В този смисъл е недопустимо дейност, за която е допустимо получаването на финансиране от кандидата да бъде едновременно и критерий за оценка на проектното предложение на кандидата. Процедурата е насочена към стартиращи предприятия, а получаването на патент за изобретение не е експедитивен процес. Този критерий е дискриминационен спрямо новорегистрирани фирми, които ще бъдат създадени с цел разработване и реализиране на конкретна иновация и ще кандидатстват за финансиране по настоящата процедура. Що се касае този критерии да цели оценка на капацитета на управителите/съдружниците – няма изискване носителите на иновацията да бъдат управители/съдружници в кандидат-бенефициента, т.е. това може да са лица, които имат опит в управлението на фирми, без да имат отношение към процеса на разработване на иновацията. И принципно наличието на такъв опит в ръководството на една компания е много по-важно за нейното устойчиво развитие, отколкото наличието на опит от ръководството в конкретна дейност, с която се занимава компанията. Все пак крайният търсен ефект от ОПИК 2014 – 2020 е устойчиво	промишлено приложима характеристика на защитения продукт. Критерият отчита положените усилия от страна на кандидата, които са вложени в успешното преминаване на процедурата за придобиване на патент за изобретение/свидетелство за регистрация на полезен модел. В този смисъл посоченото се възприема като белег за осъществена иновационна дейност и съответно изграден иновационен капацитет. **4. Предложението не се приема** Случаите, в които подкрепяната по проекта иновация ще бъде разработена изцяло от кандидата без използване на външни услуги показват наличието на иновационнен капацитет и експертиза на кандидата, като по този начин се постига устойчивост на този капацитет и съответно на проекта. Самостоятелното разработване предполага наличието на необходимите знания, ноу-хау и познаване на технологичните предимства на разработваната иновация. Изложеното е предпоставка и за по-добра пазарна реализация на разработената иновация.

			развитие на подпомогнатите бенефициенти. Предлагаме този критерий да отпадне, като оценката на индивидуалния капацитет на експертите може да бъде извършена на базата на предходните две предложения. **4. Критерий „Начин на разработване на иновацията (от кандидатаи/или чрез използване на външни услуги)"** Уважаеми УО, този критерий е необходимо да бъде преразгледан, тъй като е недопустимо чрез критерий да се поставят рамки за изпълнението на дейности по проект, особено когато се цели качество, прецизност, високо ниво на експертиза. Особено в приоритетни направления като „Индустрия за здравословен живот и биотехнологии", където са необходими различни лабораторни и/или специализирани изследвания, тествания и измервания, които обикновено се извършват от специализирани и акредитирани заведения, а необходимото оборудване за тях е финансово непосилно и необосновано за придобиване, особено за целите само на един проект/разработка. Същото се отнася и за направлението „Мехатроника и чисти технологии", където е невъзможно без ползването на външни акредитирани лаборатории или бази на научни центрове. Предлагаме този критерий да отпадне, тъй като той не е носител на съществен фактор, гарантиращ успешното разработване на иновация, а по-скоро е възпрепятстващ този процес, тъй като в стремежа си да получат повече точки, кандидатите биха лишили процеса на разработване от съществени дейности. **5. Критерий „Участие на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС"** Уважаеми УО, този критерии следва да отпадне, тъй като е	Следва да имате предвид, че изискването иновацията да бъде разработена изцяло от кандидата е приложимо единствено в случаите на получаване на максимален брой точки по критерия. **5. Предложението не се приема** Участието на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС (Пета рамкова програма, Шеста рамкова програма, Седма рамкова програма и Хоризонт 2020, вкл. ECSEL Joint Undertaking) е индикатор за значителна експертиза на този екип. Постигането на допълняемост и синергия между финансирането за иновации на национално и европейско ниво е част от редица препоръки на Европейската комися за постигане на максимална ефективност и ефикацност при разходването на публични средства. Допълнително, включването на този критерий е в съответствие с предвиденото в Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 приоритизиране на проекти.

			изключително ограничаващ, предвид факта, че за изминалия програмен период, както и преди това, участието на български фирми и експерти по Рамковите програми на ЕС бе изключително слабо. Образно казано „се броят на пръсти" тези фирми и/или експерти, които са изпълнявали проекти по тези програми. Нещо повече, насърчаването на такова участие не може да става посредством включването на оценителни критерии, които се отнасят до него, по националните процедури и тези критерии да оценяват минали събития, т.е. пост фактум. Може да се заложи като критерий планирането на бъдещо участие на кандидата по такива програми.	
19.	Елица Нинова elitza_n@yahoo.com	08.01.2016	Препоръки и коментар относно насоки за кандидатстване по процедура на подбор на проекти по програма „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" Взимайки предвид описанието на обхвата на ИСИС, Наръчника на Осло и определението за „иновация", включително и всички подробни обяснения в Наръчника за допустимост за кандидатстване, а именно: „Изпълнението на проектите следва да води до разработване на **иновационен продукт (стока или услуга) или иновационен процес....",** **смятам, че** в цялата процедура за подбор на проекти НЕ СА предвидени и заложени значими допустими дейности, критерии за финансиране и разходи, свързани с извършването на **иновационна услуга**, която по своята същност би могла да се превърне и в иновационен процес. По този начин ще се даде приоритет при кандидатстването на проекти, свързани предимно с разработването на иновативни	Следва да имате предвид, че по настоящата процедура са допустими проекти за разработване на продуктова и/или производствена иновация. Под продуктова иновация (стока или услуга) следва да се разбира внедряване на стока или услуга, която е нова или значително подобрена по отношение на нейните свойства или начини на използване. Това включва и значителните подобрения в техническите характеристики, компонентите и материалите, вграден софтуер, степента на удобството при ползване или в някакви други функционални характеристики. В този смисъл, иновативните услуги представляват продуктова иновация.

			продукти – стоки и процеси, но **не и услуги**. Този парадокс и формална административна спънка ще доведе до невъзможност за упражняване на право за кандидатстване на всички участници, които биха желали да получат финансиране, свързано с предоставянето на иновационна услуга. Той по всякакъв начин противоречи на цялостната идеология и концепция на ЕК и ИСИС. В тази връзка, смятам, че насоките за кандидатстване трябва да се преразгледат в посока на възможностите, изискванията за допустимост и критериите за финансиране, които ще са определящи за проекти, насочени към предоставянето на иновативни услуги. **<u>Ето и някои предложения:</u>** II. Допустими дейности т.4. Създаване и тестване на прототипи и пилотни линии *<u>Допълнение:</u> създаване и тестване на методики; провеждане на пилотни изследвания;* т. 6 Разработване на технологии за производство на иновативния продукт или процес *<u>Допълнение:</u>* Разработване на технологии *и методики* за производство на иновативен продукт или процес *и/или предоставяне и осъществяване на иновативни услуги.*	**Допустими дейности** Създаването на методики и програми, свързани с разработването на иновативния продукт (стока или услуга) или процес, е част от дейността по извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания, измервания и допълването му към други допустими дейности по процедурата би довело до дублиране на дейности. Дейностите по изработване на пазарни анализи и проучвания, маркетингови планове трябва да са пряко свързани с разработвания иновативен продукт (стока или услуга) или процес и с неговата реализация на пазара. В този смисъл, изготвянето на общи проучвания и изследвания, като например социални изследвания, целящи проучване на определени социални знания, умения и обществени нагласи, е недопустимо по настоящата процедура. Материалите и консумативите, които са допустими за финансиране по процедурата следва да са пряко свързани с процеса по създаване и тестване на прототипи и пилотни линии, а не с цялостния производствен

			т. 7. Изработване на пазарни анализи и проучвания, маркетингови планове за пазарна реализация на иновативния продукт или процес *Допълнение:* включително социални изследвания, целящи проучване на определени социални знания, умения и обществени нагласи, имащи отношение към целта на проекта. Възможността за реализирането на такъв вид дейност би била полезна за измерване и оценка на ефективността и ефикасността на дейностите по съответните проекти, получили финансиране, особено ако това бъде извършено в началото и в края на самия проект. Такова изследване, според мен, би било важен, статистически проверим, значим и проследим критерий, особено в сферата на професионалните услуги. 13.2. Недопустими дейности „Закупуване и/или доставка на ресурси за производство, имащи характер на стоково-материални запаси (суровини, материали.....)....., **с изключение на консумативи и материали, необходими за създаване и тестване на прототипи и пилотни линии"** или такива, необходими за реализацията и извършването на иновативната услуга (Допълнение) Пример: закупуване на индивидуални работни помагала при обучение	процес/процес на предоставяне (реализация и извършване) на услуги на кандидата. **Допустими разходи** Посочените разходи за наем са допустими единствено за изпълнение на следните две дейности: извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания, измервания и създаване и тестване на прототипи и пилотни линии, т.е. тези разходи са недопустими за реализацията на останалите дейности по проекта и във връзка с цялостната дейност на кандидатите. При извършването на тези разходи, кандидатите следва да изберат помещения, които отговарят на техните нужди и допринасят за постигане на целите на проекта. По отношение на разходите за външни услуги следва да имате предвид, че Насоките за кандидатстване не поставят ограничение посочените в запитването Ви дейности да бъдат извършени от самия кандидат, като за целта са допустими разходи за възнаграждения на квалифициран персонал, разходи за придобиване на ДМА (машини,

			14.2. Допустими разходи ..... 4/ Разходи за консумативи и материали, необходими за създаване и тестване на прототипи и пилотни линии – допустими само в случай, че създаването и тестването се извършва от кандидата; *Допълнение:* Разходи за консумативи и материали, необходими за създаване, тестване на прототипи, пилотни линии, методики и провеждане на изследвания – допустими само в случай, че създаването и тестването/изследването се извършва от кандидата; Допустими са разходи за консумативи и материали, необходими за осъществяване на иновативния продукт и/или процес. 5/ Разходи за наем на помещения, необходими за извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания и измервания, както и за създаване и тестване на прототипи и пилотни линии. Допълнение: включително и разходи за наем на помещения, условията на които са необходими и отговарят на определени изисквания за изпълнение и реализация на дейностите, свързани с проекта. Пример: Възможно е някои от иновативните решения в предоставянето на услуги да изискват да се наеме помещение по определени критерии: големина, осветеност, брой допълнителни помещения, оборудване и други. 6/ Разходи за външни услуги за:	съоръжения и оборудване), разходи за придобиване на ДНА и др. Разходите за защита на интелектуалната собственост на национално и международно равнище биха могли да включват и услуги на представител по интелектуалната/индустриалната собственост. Тъй като фокусът на настоящата процедура не е насочен към развитието на квалификацията и капацитета на персонала на кандидата, разходите за обучения за придобиване и/или надграждане на квалификация са недопустими за финансиране. По отношение на останалите допълнения, моля вижте становището на УО в частта за допустимите дейности. **Допустими целеви групи** Посочените в Насоките за кандидатстване четири приоритетни тематични области и приоритетните направления към тях са съгласно ИСИС, одобрена от Министерски съвет с Решение № 857/03.11.2015 г. и допълването им е предмет на

			• „извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания и измервания (включително създаване на програми и методики), свързани с разработването на иновативния продукт или процес" *Допълнение:* извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания, проучвания и измервания (включително създаване на програми и методики), свързани с разработването и/или прилагането на иновативния продукт или процес *Коментар:* Това е дейност, която би могла да се осъществи и от самия кандидат за финансиране, ако той има необходимия ресурс затова. Предвид **основни ключови дейности**, свързани с проектирането, създаването и разработването на иновативните продукти и/или процеси, **предвидени да се извършват като външна услуга**, смятам, че основен конфликт би възникнал във връзка с предоставянето на информация на трети лица, както и с осигуряването и запазването на интелектуалната собственост! Би било добре да се предостави възможност на кандидата за финансиране да има избор затова дали да предостави извършването на определена услуга на трети лица или да го направи сам, сформирайки екип от професионалисти в определена област. Тук възниква и въпроса как ще бъде оценяван проекта по точка 4 от Критериите, а именно „Начин на разработване на иновацията (от кандидата и/или чрез използване на външни услуги)?!	актуализация на ИСИС, в случай на доказана необходимост на национално ниво.

			• „защита на интелектуалната собственост на национално и международно равнище (включително такси за регистрация на патент, полезен модел или промишлен дизайн", <u>Допълнение:</u> защита на интелектуалната собственост на национално и международно равнище (консултантски услуги с представител по интелектуалната и индустриалната собственост с необходимите правомощия; включително държавни такси за регистрация на патент, полезен модел, промишлен дизайн, авторско право; географски означения и търговски марки по Закона за марките и географските означения; сортове и породи; регистриране на топология по Закона за топологията на интегралните схеми) • създаване и тестване на прототипи и пилотни линии *<u>Допълнение:</u>* създаване и тестване на прототипи, методики и пилотни линии; планиране, организация, дизайн и реализация на социални проучвания и изследвания *<u>Коментар:</u>* Някои от тези дейности биха могли да се осъществят и от самия кандидат за финансиране, ако той има необходимия ресурс затова. Предвид **основни ключови дейности**, свързани с проектирането, създаването и разработването на иновативните продукти и/или процеси, **предвидени да се извършват като външна услуга**, смятам, че <u>основен конфликт би възникнал</u> във връзка с предоставянето на информация на трети лица, както и с осигуряването и запазването на интелектуалната собственост! Би	

			било добре да се предостави възможност на кандидата за финансиране да има избор затова дали да предостави извършването на определена услуга на трети лица или да го направи сам, сформирайки екип от професионалисти в определена област. Тук възниква и въпроса как ще бъде оценяван проекта по точка 4 от Критериите, а именно „Начин на разработване на иновацията (от кандидата и/или чрез използване на външни услуги)?! *Допълнение:* към т. Допустими разходи Във връзка с естеството на придобиването на ДНА, включително разработване на софтуер; закупуване на авторски права, ноу-хау или търговски права за извършване на определена иновативна дейност, както и в други специфични такива, се налага допълнително обучение на специалистите с цел придобиване на определена надграждаща квалификация за извършването на тази дейност, което предполага генериране на разходи. Обучението би могло да бъде направено както в България, така и в чужбина в зависимост от това къде е разработена иновацията. С цел осигуряване на експертност и компетентност при извършване на иновативни услуги, особено в сферата на индустрията за здравословен живот и биотехнологии, една от приоритетните области на финансиране в настоящата процедура, смятам, че би било редно и основателно да се заложат допустими разходи и в тази посока, а именно – за финансиране на обучение, пътни и квартирни разходи. 15. Допустими целеви групи	

			Приоритетно направление „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии" - производство на стоки и съоръжения, с пряко приложение в тези сфери (напр. Национални, (регионални) носии, велосипеди.... *Допълнение:* производство на стоки и съоръжения, както и разработване на методики с пряко приложение в тези сфери (напр. Национални, (регионални) носии, велосипеди.... *Коментар:* във връзка с *приоритетните тематични области*, изведени на база регионална специализация, заложена в окончателния вариант на ИСИС, както и във връзка с *критериите за оценка на проектните предложения и относителната им тежест* В дейностите по проект за разработване на иновационен продукт или процес биха могли да се включат и *мобилни такива*, които да се изпълняват в различни региони на страната. Макари с рекламна цел, с цел информираност или публичност и съфинансирани от организациите, тези дейности, биха били изключително полезни за развитието и/или формирането на положителна обществена нагласа на жителите от тези региони във връзка с използването на този иновативен продукт. Поради това смятам, че би било редно при оценяването на проектните предложения да се взима предвид заложените дейности за изпълнение по проекта в различни регионални области на страната като се дават допълнителни точки по критерий, свързан с „мобилност на реализацията" на иновацията.	
20.	Георги	08.01.2016	**Коментарии и предложения**	**Допустими дейности**

	Райчевски raichevski @abv.bg		**към обявената за обществено обсъждане процедура "Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" – ПО1 на ОПИК (МИ)** **Към Допустими дейности:** Дейностите 5 – 8 задължителни ли са за включване в плана за действие или остават за изпълнение след края на проекта и как ще се финансират в такъв случай? Тук е нужно това да се обсъди и да се осигури повече яснота! **Защита на ИС** (към т.6) – за изготвяне на заявки за патент, свидетелство за полезен модел или промишлен дизайн да бъде допустим разход до 2 000 лв. (общо за такси и за патентен специалист). **Разходи за командировки** (към т.7) – защо не са позволени освен в страната и в други страни – за участия в събития, пряко свързани с темата на проекта? (А в НИФ е точно обратното?) **Въпрос:** Защо е отпаднала опцията за включване в Бюджета на проекта на разход до 10 000 лв., за неговото цялостно изготвяне от външен консултант, както беше и в досегашния програмен период? Това би силно подпомогнало кандидатите по процедурата? **Аванс -** до 25 % от признатата БФП, като към ББР – Национален гаранционен фонд да се осигури специален продукт за настоящата, по същество рискова процедура. **СМР –** да бъде допустима дейност / разход в лимитиран размер – например до 20 000 лв., който да се добавя към разходите за ДМА и / или ДНА, като общата допустима сума се увеличи от 50 000 лв. на 70 000 лв. (за сметка на доброволно намален, общ размер на възнагражденията). **СМР –**да се проектират и провеждат само в случай на необходимост, непосредствено свързана с с изпълнението на проекта, като например:	Кандидатите могат да включат в проектните си предложения дейности по т. 5-8 единствено след приключване на изпълнението и верификация от страна на УО на дейностите по т. 1-4. Тези дейности следва да бъдат отразени в плана за изпълнение на дейностите по проекта и съответно в бюджета на проекта, като изпълнението им следва да приключи в рамките на максималния срок за изпълнение на проекта. **Защита на интелектуална собственост** Разходите за защита на интелектуалната собственост на национално и международно равнище биха могли да включват и посочените в запитването разходи, като Условията за кандидатстване по процедурата не поставят ограничение относно тяхната стойност. **Разходи за командировки** По процедурата няма ограничения за разходите за командировки в чужбина. **Консултантски услуги за разработване на проектното**

			• Изготвяне на фундамент за машина, реактор или опитна производствена линия. • Помещение със специални изисквания за чистота или осветление. • Локално пречистване на промивни и / или отпадни води. • Помещение с осигурена постоянна температура и други. В случаите, които кандидатът няма даже и една приключила финансова година, подходящо би било да се включи в „Насоките..." списък на декларациите, които той не е задължен / не трябва да представя. Внимателният анализ за отговорната и компетентна работа на комисията по административно съответствие и **допустимост** на проектните предложения показва, че в нейния състав трябва да бъдат привлечени и подходящи **външни експерти**. Те ще имат ангажимента да допълнят и повишат капацитета на комисията в научно – техническо отношение и по-конкретно за: • Попадането в достатъчна степен на същността / предназначението на проекта в някоя от 4 – те области на ИСИС и по-конкретно към техните детайлизирани подобласти / дейности. • Основните очаквани резултати от изпълнението на проекта дали са постигането на **иновации** – според дефиницията за това (вж. стр. ...от материала, публикуван за обществено обсъждане), а също и по отношение на международните стандарти в областта на проекта, вкл. и чрез преглед и оценяване на Приложение 3 (сравнителен анализ на разработваната иновация). • Планираните **разходи** в достатъчна степен и конкретност ли са необходими за успешното изпълнение на проекта с акцент	**предложение** По настоящата процедура са недопустими разходи за дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него съгласно чл.57 (2) от ЗУСЕСИФ. **Авансово плащане** Съгласно Условията за изпълнение на договори по настоящата процедура, авансовото плащане може да бъде в размер до 40% от общия размер на безвъзмездната финансова помощ, т.е. по преценка на кандидатите може да бъде заявен и по-нисък размер на това плащане. **СМР** Предвид спецификата на настоящата процедура, допустимите кандидати, дейности и разходи, включването на СМР като допустима дейност/разход е нецелесъобразно. **Обявяване на процедурата с два междинни срока** Първоначалният срок за подаване на

			върху закупуването на ДМА / ДНМ, а също дали планираните възнаграждения за екипа са реалистични като обеми и равнище на заплащане (дневни ставки), вкл. и препоръки за корекции (утвърдена и полезна досега практика в НИФ!). • Преценка дали „минималните технически и функционални характеристики" на планираните ДМА / ДНА са достатъчно ясни, конкретни и достатъчни. Във връзка с описаните дотук аргументи предлагам на този етап за обсъждане и приемане от ГД „ЕФК" **следните експерти**, които многократно досега са доказали своята пригодност, а именно: • За „Мехатроника и чисти технологии" – доц. д-р Тихомир Тянков и проф. дн Димитър Стойчев. • За „Информатика и ИКТ" - доц. Румен Андреев и проф. д-р Тодор Стоилов. • За „Здравословен начин на живот и биотехнологии" – проф. дн Павлина Долашка и доц. д-р Георги Иванов. • За Нови технологии в креативните и рекреативни индустрии" – проф. д-р Любомир Халачев (НАТФИЗ), арх. Николай Гълъбов / арх. Димитър Кабакчиев, маг. Петя Милушева. **Към т.24 (стр.43)** Като отчитам необходимостта от повече време, необходимо за организиране, вкл. и за създаване и регистриране на проиновативни стартиращи предприятия, вкл. и такива към научни организации, ВУ, колежи и професионални гимназии, а и такива с участие и на представители от бизнеса (именно те са по-перспективни за успешна пазарна реализация), налага се предложението подготвяната важна процедура (особено като стимулираща **предприемчивостта** на младите изследователи) да се обяви с **два** междинни срока, например: от 15.02.2016 г. и от	проектни предложения по настоящата процедура беше увеличен от страна на УО от 60 на 90 дни от датата на обявяването ѝ с цел по-подробно запознаване на кандидатите с условията по процедурата и подготовка на по-качествени проектни предложения. Срокът от 90 дни, както и видът на процедурата, са залегнали в Методологията и критериите за подбор на операции, одобрени от КН на ОПИК на 27.11.2015 г. Освен това, процедурата беше публикувана за обществено обсъждане на 12.12.2015 г., като заинтересованите страни разполагаха с близо един месец за запознаване с документацията и предоставяне на своите предложения и коментари. Предвид изложеното, УО смята, че не е необходимо разделяне на срока за подаване на проекти на два отделни крайни срока. **Корекции и допълнения на критериите за оценка** Следва да имате предвид, че точките/относителната тежест на посочените в Условията за кандидатстване критерии са част от одобрените от КН на ОПИК Методология

			01.09.2016 г. със срок за изготвяне на проектите до 90 дни. Общият ресурс от 19 558 300 лв. да се раздели на две равни части, чрез което ще бъде възможно да се финансират на всеки етап по около **40** проекта (при средна БФП от 250 000 лв. / проект.). **Още един принципен, но и дискусионен въпрос:** Тъй като на много места в материала се посочват т.нар. **„държавни помощи"** и съобразяването от кандидата с получаването на такива през последните **3** финансови години, налага се да се постави и въпросът дали настоящата процедура трябва да е подчинена на това правило и то, ако до завършването и отчитането на проекта **не се реализира пазарна комерсиализация**, а са извършени само научно – изследователски и проектно – конструкторски работи, като се достига само до „прототипи" (изпитани опитни образци и съответни анализи и **прогнози за бъдещето** излизане на пазара. В този случай трябва да се припомни Меморандумът на ЕС от 28.10.2008 г., съгласно който в чл.2 специално е посочено: „Не е държавна помощ публичното финансиране на неикономически дейности за изследвания и развитие от изследователски организации" („public financing of non – economic R&D&I activities by research organizations").. А стартиращите предприятия – бенефициенти в процедурата, които извършват или ще извършват само такива дейности защо трябва да попадат в тази писта? Вероятно през всичките години (от 2007 г. досега) нашето МФ се е обезопасило за всеки случай с това ограничение! Този въпрос е нужно да се дискутира на равнище МС, а вероятно и в НС – в парламентарните комисии по европейските въпроси и контрол на еврофондовете, по образование и наука и по финанси и бюджет!	и критерии за подбор на операции. Допълнително, поради спецификата на допустимите кандидати по процедурата и предвид факта, че Справката за иновационна дейност към НСИ е с двугодишна периодичност и се изготвя за всяка четна отчетна година, нейното представяне по настоящата процедура е неприложимо. Останалите предложения и коментари не са предмет на публичното обсъждане на документацията по настоящата процедура.

			Някои коментарии и предложения за корекции и допълнения - към т.21 (стр.34): „**Критерии за оценка на проектните предложения и относителната им тежест".** **I.1.** – Новост на разработваната иновация- да се увеличи от 16 на **18 т.**, като съответно на т.**I**.2. се намали на 14 т. Съображения: Докато от компетентните експерти, вкл. и такива, привлечени чрез конкурсен подбор, може обективно да бъде оценена степента на новост (в национален или международен мащаб), в т.ч. и чрез оценяване на Декларация К (сравнителен анализ), то оценяването на прогнозната пазарна приложимост и жизнеспособност (продължителното успешно присъствие на пазара на иновативния продукт), е значително по-трудно и по-ненадеждно да се прецени. **II.1. -** Да се имат предвид изпълнени проиновативни проекти / договои, а също и регистрирани в отчетите към НСИ НИРД, довели до технологична модернизация и други полезни резултати – от участниците в екипа. **II.4. -** Да се увеличи от 5 на **6 т.** и съответно – на II.5 да се намали от 6 на 5 т., които в II.4 да се дават само ако иновацията ще се разработва от екипа на проекта. От друга страна за II.5 – техническа готовност (наличната апаратура и оборудване) ще бъде възможно да се подобри чрез закупуването чрез проекта на нужните ДМА. Необходимо е в периода **след** обявяването на процедурата да бъде изготвено и **Ръководство (Указания)** за прилагане на Критериите за оценка, като в рамките на периода от 90 – те дни след конкурс да бъдат избрани и външни / независими **експерти – оценители** за 4 – те области на ИСИС (още допълнителен брой към по-горе посочените). Подреждането по значимост в случаите	

			на получени от проекти равен брой точки да се прецени още веднъж и **да се пренареди** съответно в синхрон с броя на точките (тежестта им), предвидени в критериите! Да се изготви, обсъди и приеме **Ръководство** (за изпълнение и отчитане на резултатите от изпълнението на проектите / договорите), като то освен утвърдените досега положения да включва и някои нововъведения, както следва: • Разделянето на отчетни етапи да бъде възможно **гъвкаво**, но в диапазона от 6 м. до 12 м., като бенефициентът сам да избира продължителността му **според получените резултати, но 15 дни** преди съответния междинен отчет да предупреждава Възложителя. • Да се допуска удължаването на общия срок на проекта с до **6 м.**, но такова удължаване да се дава само след проверка и анализ на крайните резултати от независими / компетентни експерти и с решение на УО. Както за междинните, така и за крайните отчети да се изготвят **типови формуляри**, като също те да се оценяват и приемат от независими експерти и от ГД „ЕФК". Главният краен резултат да бъде опитен образец / прототип на иновативния продукт или процес с **протокол за изпитвания** по международно утвърдени стандарти на планираните функционални характеристики. **Въпрос:** Ако някои от тях не са постигнати, да се предвидят ли санкции – кога и какви? Според мене да не се прилагат финансови корекции освен в редки / изключителни случаи, в които практически не е получен резултат, който поне да се приближава до планирания!	
21.	инж. Минчо	08.01.2016	Уважаеми Управляващ Орган, предлаганата за обсъждане процедура не се различава	Представеното становище съдържа информация, коментари и въпроси по

	Ковачев mincha@abv.bg		съществено от предишните две подобни процедури и затова резултата ще бъде същия. Това, че резултата от предишния програмен период не е публикуван не пречи да потвърдя мнение, което изпращам в продължение на 5 години а то е: 1. Бюджета на ОП Конкурентоспособност се изразходва за всичко друго, но не и за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика. Причината е липсата на разбиране, че ОП Конкурентоспособност е проект и следва да се управлява като проект, от което следва: ✓ Наличие на пълно безхаберие на многобройните Ръководители на Управляващ Орган (УО). Самото понятие УО предполага наличие на проектна организация на управление а не административна форма, което се е превърнало в професионална деформация на чиновника. ✓ Липса на задание, което се замаскирва с някакви индикатори - като бройки фирми дето са получили безвъзмездна помощ. ✓ Липса на реална програма за целия програмен период с дейности и срокове. ✓ Липса на отчетни доклади, което е недопустимо ✓ Липсата на персонална отговорност се замества с колективна отговорност каквато има в политиката, докато в икономиката и правото- няма колективна отговорност. 2. На Ръководителя на УО му е необходим документ (протокол) от комисия, които да му даде основание да подпише Заповед за одобрение на документите, дето са предложени за обществено обсъждане. Разните нормативни документи дето се изписват на една страница в всяка Заповед не са никакво основание а са задължение. 3. Насоките за кандидатстване - насочват Бюджета към закупуване на машини, най често вносни, а процедурата	отношение на цялостната работа на Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност" и изпълнението на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 и не съдържа конкретни предложения, приложими за целта на настоящото обществено обсъждане на проекта за Насоки и пакет документи за кандидатстване по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия", а именно подобряването на гореспоменатите документи, изчистването на допуснати неточности и добавянето на допълнителни възможности на потенциалните бенефициенти по процедурата. Допълнително, в Условията за кандидастване и Условията за изпълнение на одобрените проекти са описани правилата, процедурите и нормативните документи, които регламентират предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура.

			„Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" е само параван. Определението за иновация е същото както определението за изобретение и би следвало - като индикатор за успеха на процедурата да се посочва брой патенти за изобретения, разработени и внедрени в производство, които ще навлизат на световния пазар с висока принадена стойност. 4. Насоките за кандидатстване, не са само документи за кандидатстване, а са превърнати в документи за управление при което са изместени световно признатите стандарти за управление на проекти. Резултата е, че нещата станаха под всякаква критика по отношение иновации на ниво изобретение. Даже и терминологията противоречи на закона за патентите. Всеки може да вземе данни от ИСУН, да ги анализира и да направи оценка. Финансова оценка: Приоритетна ос 1 Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности Процедури: брой проекти изплатени суми в лв. 1.1 Подкрепа за създаване и развитие на стартиращи иновативни предприятия. - 52 8 889 222 1.4.Разработване на иновации от стартиращи предприятия - 151 35 460 500 ОБЩО: 203 44 349 722	

			Приоритетна ос - техническа помощ - 24 56 975 082 Следва тъжната констатация, че за НИРД са усвоени по малко средства отколкото за допълнително възнаграждение на чиновниците от МИ и ИАНМСП. При общ бюджет от - 2 273 096 041 лв. са насочени пряко само - 44 349 722 лв. за създаване на стоки и процеси (НИРД), както е целта на програмата. Това представлява само - 2% което означава, че „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности" - няма как да се случи. Техническа оценка: Техническата оценка на ОП Конкурентоспособност се прави така както се прави оценка на проектите на бенефициентите, защото ОП-К е също проект, колкото и да не се харесва това на ГД-„ЕФК": От тези 203 проекта има може би само 5-6 проекта дето са на ниво патент за изобретение на национално ниво. На европейско и световно ниво, ако има един проект, то той ще е изключение което потвърждава извода, че техническото ниво е много ниско и даже отсъствува от тези проекти. Икономическа оценка: Икономическата оценка показва какъв е икономическия ефект от изпълнението на ОП Конкурентоспособност, тоест става въпрос	

			за печалба или загуба. Няма никакви данни, нито прогнозни нито окончателни, които да се противопоставят на мнението, че безвъзмездната помощ от над 2 милиарда отива като печалба на фирмите производители и вносители на машини, за банките и за фирмите бенефициенти. Препоръки: 1. Предлагам документите да се върнат за основно преработване като се съобразят с моите и на останалите колеги предложения за създаване на условия за изпълнение на проекти на ниво патенти за изобретения на европейско и световно ниво. 2. Разберете, че значението на процедурата „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" за успеха на проекта ОПИК е както значението на качеството на асфалта, на новопостроена магистрала. 3. Разберете, че провала на ОП Конкурентоспособност по отношение ефекта върху конкурентоспособността на българската икономика е най добре пазената обществена тайна, още от преди 5 години. Недопустимо и невъзможно е това да продължи и в следващия програмен период. Въпроси: Факт е, че ИСИС беше написана по настояване на ЕК но след написването на ОПИК и стана така, че ИСИС съответствува на ОПИК, а не на препоръките на Световната банка. Факт е, че Патентното ведомство на Р, България отчита нищожен брой патенти на изобретения от които по голямата част са на физически лица, ентусиасти като мен. Фирмите дето представляват българската индустрия не се и опитват да създават	

			патенти за изобретения, защото не чувствуват потребност, а не чувствуват потребност, защото разполагат с други средства за постигане на задоволителна за тях конкурентоспособност, които са им предоставени от държавата като икономическа политика, от последните 25 години, при всякакви правителства. Факта , че ИСИС е наречена иновационна не означава, че е иновационна, даже е грешка в заглавието, според Закона за патентите. Факт е, че Ръководител на УО на ОП Конкурентоспособност този път е самия министър, който е юрист с опит само в, съвсем законната, приватизация на 90% на индустрията и последвалата, съвсем законна, ликвидация на 2/3 от фирмите. Става въпрос за онази приватизация дето оцени фирма Арсенал на 2 милиона и чрез РМД - менте беше продадена за цената на 2 апартамента в София. Въпрос 1 - Защо здрави държавни фирми, приватизирани за жълти стотинки, получават от УО на ОП - Конкурентоспособност държавна помощ в размер на милиони за закупуване на материални активи, като добавка към неприлично ниските корпоративни данъци и заплати в резултат на което не правят никакви усилия да развиват НИРД и така да печелят пазари чрез патенти за изобретения, както е в: ЕС, САЩ, Япония и другите нормални държави? Защо не кандидатстват за проекти на ниво патент за изобретение? Защо даже и като изпълнител на проект не искат да участвуват? Въпрос 2 - Защо с проекта ОПИК се прави всичко възможно да запази сегашната порочна практика - да се инвестира всичко в материални активи и нищо (2%) в „Развитие на икономика, базирана на знанието и иновационни дейности"? По този начин машиностроенето се превърна в детайло - строене и работа на	

			ишлеме. Въпрос 3 - Кого лъже УО на ОП- Конкурентоспособност с пропагандата за постигнати иновации и конкурентоспособност? - Определено не лъже Германия и останалите производители на машини, защо те си получават обратно парите, и така те си подпомагат собствената икономика. - Бизнеса в България не е излъган, защото си увеличава печалбата, както и печалбата на своите бизнеспартньори в чужбина, като продава европейско качество на китайски цени. - Излъган е народа на България, защото вместо повишени доходи ще трябва да изплаща 20 милиарда дългове заради участието си в разните Оперативни Програми с проекти без икономически ефект, но с огромни разходи за поддръжка, следващите 5 години. Въпрос 4 - Защо Ръководителя на проекта (Управляващия Орган) след като не може да докаже постигането на целите на проекта, от предишния програмен период, продължава с същия проект в следващ програмен период от 2 петилетки? – Защото още не сте научили урока. че Ръководителя на УО е длъжен, да докаже изпълнението на заданието на проекта а не аз, или други да доказваме, проекта е сбъркан на това или онова място като пишем писма на УО, дето меня своя Ръководител като мръсна носна кърпа. Въпрос 5 - Ще докладвате ли на министър Лукарски, че това писмо е сигнал за лошо управление и безотговорност в особено голям мащаб и идва по време, когато той, като Ръководител на УО трябва да поеме цялата техническа и политическа отговорност, и като Министър на МИ – юрист?????	
22.	Йордан Янков	08.01.2016	Здравейте,	Изискването за предоставяне на банкова гаранция е в съответствие с

	jordan@j-systems.biz		Проучихме документацията за кандидатстване по програма „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" и смятаме, че тя е навременна и ще подпомогне развитието на оригинални български технологии. В същото време обаче, основният препъни камък си остава начинът на изплащане на помощта по програмата. Много хора и фирми с идеи нямат налични свободни ресурси за изпълнение на необходимите развойни дейности, така че да вложат средства, а след това Програмата да ги възвърне. Така се получава, че подкрепата ще възможна само или за фирми, които вече са разработили свои идеи, реализирали са ги в практиката и имат наличен финансов ресурс (тогава за какво им е на тях тази Подкрепа?), или за фирми, които нямат идеи, но пък имат финансов ресурс да изпълнят условията по Програмата. По този начин много голяма част от иновативния потенциал на нацията пак няма да намери своята реализация. Разбираме, че трябва да има стриктна отчетност на харчените средства, но според нас е необходимо да има възможност за авансово плащане без банкова гаранция, като успешната проверка на направените разходи да е условие за продължаване на проекта или за неговото спиране и изискване за връщане на авансовата сума. В края на краищата, авансовите и междинните плащания стават въз основа на приет проект, което би означавало, че проектът има потенциал да бъде завършен успешно. Банковата гаранция само би служила като бариера за развитието на иновации, т.е. не обслужва целите на програмата. Поздрави, Йордан Янков	разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г.
23.	Андрей Андреев	08.01.2016	Предлагам ако проектното приложение съдържа повече от една иновация да се попълва сравнителния анализ (Приложение 3) за	Съгласно определението, посочено в Приложение Т към Условията за

	andr_andreev@abv.bg		всяка иновация. С уважение: А. Андреев	кандидатстване, проектът представлява „съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена/и цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено-измерими резултати". В тази връзка, разработването на повече от една иновация в рамките на един проект е възможно да бъде осъществено, само в случаите, когато останалите иновации допълват основната такава и са взаимосвързани. Следователно, необходимо е всички включени в единното проектно предложение дейности да бъдат взаимосвързани и да отговарят на останалите критерии за допустимост, заложени в Насоките за кандидатстване по процедурата. В конкретния случай, в Приложение 3 следва да бъде представена информация за всички предвидени за разработване иновации и то да бъде представено по указания в Условията за кандидатстване начин.
24.	Атанас Кирчев a.kirchev@f	08.01.2016	**СТАНОВИЩЕ** **по** **проекта на Насоки за кандидатстване по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи**	**Условия за кандидатстване** **1. Предложението не се приема** В т. 7 „Индикатори" от Условията за

	invera.org		**предприятия" по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност 2014-2020"** Професионална асоциация „Европейски и национални програми за развитие" изразява следното становище по проекта на Насоки за кандидатстване по процедура **„Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия"**. **Коментари по Насоките за кандидатстване** 1. В точка 7, "Индикатори" „В съответствие със специфичната цел на Инвестиционен приоритет „Технологично развитие и иновации" проектните предложения по настоящата процедура следва задължително да имат принос към постигането на поне един от следните индикатори за резултат: - Дял на иновативните предприятия; - Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД. Информацията за постигане на индикаторите ще бъде предоставяна служебно от НСИ." Не сме сигурни дали съществуват иновации, които не са резултат от НИРД, но ако такива има, би било добре да се спомена от авторите. Вероятно става дума за НИРД, финансирана от самото предприятие. Информацията от НСИ, почива върху данни от справките за иновационни дейности, които се подават от предприятията, като част от ГФО, които едва ли отразяват истинската картина с иновациите в българските предприятия. Ако в индикатора се визират иновации, които са в резултат не на собствена разработка, а са закупени, то се предполага, че една голяма част от проектите по процедурата няма да попадат в него, тъй като финансираните иновации ще са техни собствени	кандидатстване са посочени индикаторите на ниво процедура. С оглед обстоятелството, че не всички иновации са създадени в резултат на НИРД е заложен и втория индикатор, а именно - Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД. За тези разходи е характерно, че са свързани с иновации, при които не се използва резултата от НИРД, като те не зависят от начина на придобиване на собствеността върху иновациите. Данните представени от кандидатите в справките за иновационни дейности, които са част от ГФО имат официален характер и следва да са попълнени коректно от съответните предприятия. **2. Предложението не се приема** Посоченият текст за недопустимост на кандидати „признати са за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионалната си дейност, доказани с всякакви средства, които Управляващия орган може да обоснове включително с решения на Европейската инвестиционна банка и на международни организации", произтича от чл. 9, ал.1 от

			разработки. Като се има предвид, че много голяма част от предприятията не отчитат НИРД дейностите си към НСИ, не е сигурно доколко този индикатор ще даде точна информация, особено ако данните се получават само от НСИ **Предложение**: да се изяснят текстовете и да се добави, че информация освен от НСИ ще се взима и от финалните отчети на финансираните проекти. 2. Текстът за недопустимост на кандидати *„признати са за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионалната си дейност, доказани с всякакви средства, които Управляващия орган може да обоснове включително с решения на Европейската инвестиционна банка и на международни организации;"* е доста странен: - Само и единствено съдът може да постанови дали някой е виновен, т.е. има правонарушение. Това не се доказва от Управляващия орган, а от съответни компетентни органи. - Решенията на "……решения на ЕИБ и на международни организации" не са съдебни решения, които постановяват виновност за правонарушения в т.ч. и на тежки такива. Освен ако не се визират международни съдилища, но в този контекст, това е малко вероятно. **Предложение**: Да се прецизират горните текстове. 3. В точка 13.1 (2) "Допустими дейности" е записано, че няма да са допустими "незначителни изменения или подобрения". Трябва да бъде ясно дефинирано какво се разбира под "незначителни". Боравенето с подобни неопределени показатели би могло да	ПМС 107/2014 г., съгласно който: „Безвъзмездна финансова помощ може да получи кандидат, който от момента на кандидатстване за безвъзмездна финансова помощ до момента на предоставянето ѝ не попада в никоя от категориите, определени в чл. 106, параграф 1, чл. 107, параграф 1 и чл. 109, параграф 2, буква "а" от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012." Допълнително, текстът за недопустимост на кандидатите реципира чл. 106, т.1, буква в), според който не са допустими кандидати които: „са признати за виновни за тежко нарушение при упражняване на професионалната си дейност, доказано с всякакви средства, които възложителят може да обоснове, включително с решения на ЕИБ и на международни организации". **3. Предложението не се приема** С оглед на широкия обхват на допустими кандидати и проекти, включването на допълнителни тълкования и дефиниции на определението за иновация и уточненията какво не представлява иновация, които са използвани в Наръчника от Осло, е неприложимо.

			доведе до изкривяване и субективизъм при оценката. 4. В следващата точка, в определението за "рутинни модернизации" в бележка под линия, отново присъства думата "незначителни", без тя да бъде надлежно дефинирана. Примерите дадени за илюстрация, попадат в рамките на недопустими по процедурата дейности и в този смисъл не са адекватни. 5. В т. II "Допустими дейности", се въвежда хронологична последователност на дейностите, като дейности от 1-4 подлежат на верификация от УО, като условие за продължаване на работата по дейности 5-8. Не е изяснено какво точно ще бъде съдържанието на тази верификация. Единствената позната до сега верификация, по време на изпълнението на проекта, се прави във връзка с искане за междинно плащане. Каква ще бъде процедурата при решение на бенефициента да не иска такова? Или по тази процедура и в цитираната хипотеза, междинното плащане става задължително? В допълнение, не става ясна и логиката на подреждане на дейностите. Напр. дейност 5 изглежда е предназначена да отговори на въпроса дали има икономически смисъл и техническа възможност за въвеждането на иновацията и логично би трябвало да предхожда дейности като 3 и 4. Аналогично може да се подходи и към дейност 7. 6. В т. 14.2 "Допустими разходи" е описано изискване за описание на екип по проекта, в допълнение към разясненията за заплащането на персонал. Необходимо е да се изясни дали членове на екипа по проекта може едновременно да изпълняват функциите на персонал, със съответните разходи за възнаграждения.	**4. Предложението не се приема.** По настоящата процедура не се приемат за иновации, съответно не са допустими за подкрепа рутинни модернизации по смисъла на Наръчника от Осло, като за това е дадено определение в бележка под линия № 9 от Условията за кандидатстване. **5. Предложението не се приема** В т. II от Насоките за кандидатстване е посочен обхвата на „Допустимите дейности", които могат да бъдат включени в проектното предложение. Следва да се има предвид, че е целесъобразно и обосновано дейностите посочени в т.5-8 да бъдат подпомагани едва след създаване и тестване на прототипи и пилотни линии и защита на интелектуална собственост, с цел правна сигурност. Посочените дейности гарантират както техническата осъществимост на иновацията, така и защитата на правата върху нея на възможно най-ранен етап. Допълнително, в Условията за изпълнение на одобрените проекти е предвидено задължително представяне

			7. В т. 20 „Критерии за оценка на проектните предложения и относителната им тежест" е посочено че: „В случай че има равенство по всички гореизброени показатели, проектните предложения ще бъдат класирани по реда на подаването на проектните предложения в ИСУН 2020". Въвеждането на подобно изискване дефакто означава въвеждане на нов критерий за оценка, който не е част от методологията за оценка на проектните предложения и който се базира не върху качество на проекта или кандидата, а на чисто физическо подаване на предложението. Предложение: текстът да отпадне, тъй като с въвеждането му се смесват двете процедури на подбор – с краен срок, при която предложенията се оценяват спрямо зададени критерии (между които не е момент на получаване), и процедура без краен срок, в която оценката е въз основа на момента на подаван на проектни предложения. 8. В т. 22. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения е посочено че: „При упълномощаване следва да се приложи пълномощно, подписано с КЕП от лице с право да представлява кандидата, а в случай че кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, пълномощното се подписва с КЕП от всички от тях. „. Въвеждането на подобно изискване обезсмисля упълномощаването на лице, различно от официалните представители да подава предложението, тъй като за да го упълномощят, същите тези официално представляващи също трябва да имат ел. подпис и да подпишат с него пълномощното, което на практика прави излишно включването на упълномощено	на междинен отчет след приключване на изпълнението на дейностите по т. 1-4, в случай че проектното предложение включва дейности по т. 5-8. 6. Текстовете относно членовете на екипа на кандидата са ревизирани. Екипът на кандидата, който е обект на оценка по Раздел II „Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност" от критериите за техническа и финансова оценка, освен управителите, съдружниците и служителите наети на трудов договор в предприятието-кандидат към датата на подаване на проектното предложение, може да включва и експертите, които предстои да бъдат наети на трудов договор в предприятието-кандидат в рамките на един месец след сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ. В т. 9 „Екип" от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да опишат екипа на кандидата, като представят информация за опита в изпълнението на сходни дейности и образователно-квалификационно ниво на екипа. Кандидатите могат да наемат на трудов

			лице. Предложение: да отпадне изискването при упълномощаване пълномощното да се подпсива с КЕП от всички официално представляващи го, като се замени с изискване, пълномощното да е подписано на хартия от всички официални представители, и сканираното копие да бъде качено в ИСУН, подписано с КЕП от упълномощителя или максимум от един от представляващите кандидата. 9. В т. 23 Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване да бъде въведено уточнението, че Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия се отнася само до МСП, но не трябва да се удава от големите предприятия (Практически големите предприятия не биха могли да попълнят коректно декларацията, защото тя не съдържа графа „голямо предприятие", в която те коректно да отбележат статута си). Би могло да се помисли и за отпадане въобще на изискването за подаване на тази декларация, тъй като интензитетът на помощта не зависи от категорията предприятие, а свързаните фирми и натрупването на минимална помощ се отразява в Декларацията за минимални помощи. 10. В т. 26.1. Процедура за уведомяване на неуспелите и одобрените кандидати и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ е отбелязано че: „Преди сключване на договор, Управляващият орган ще извършва документална проверка на декларираната от одобрените кандидати категория на микро, малко, средно или голямо предприятие. В случай че бъде установена погрешно декларирана категория, за съответния	договор и допълнителен квалифициран персонал, необходим за изпълнението на дейностите по проекта, освен членове на екипа на кандидата, като в т. 9 „Екип" от Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва задължително да включат информация за изискванията по отношение на образование, квалификация, професионален опит, функции (отговорности и задължения) и период на заетост на този персонал. **7. Предложението не се приема** Следва да се има предвид, че до класиране по реда на подаване на проектните предложения в ИСУН 2020 ще се стигне в изключителни случай, когато проектните предложения имат равен брой точки по 4 раздела и по 13 критерия, описани в посочената т. 20 „Критерии за оценка на проектните предложения и относителната им тежест". **8. Предложението не се приема** Изискването посочено в т. 23 Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения: „При упълномощаване

			кандидат ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ". Предложение: Да отпадне този текст. Въвеждането на подобна строга санкция не безсмислена, тъй като категорията на предприятието няма отношение към допустимостта на кандидатите нито към процента на съфинансиране. 11. Т. 26.2. Техническо изпълнение на проектите не третира изискването за верификация на дейностите по т 1 до т.4 от допустими дейности, преди да се пристъпи към изпълнението на дейностите по т. 5-8. Още повече, че финансовото изпълнение допуска само финално плащане, което означава, че не е ясно как да бъде „построен" проекта и направен графика му на етап кандидатстване, когато не е ясно по какъв начин ще бъде извършвана тази верификация на дейностите по т. 1 до т. 4. **Коментари по приложенията към Насоките за кандидатстване** 1. Приложение 3 Сравнителен анализ на предложената за внедряване иновация 1.1. Точка 1 изисква описание на иновацията, внедрявана по проекта. Подобна информация вероятно ще се съдържа и във формуляра за кандидатстване, което обаче не може да бъде проверено на този етап – виж точка 1. 1.2. Точка 2 Новост на подкрепяната иновация съдържа неясна и подвеждаща формулировка на трите случая на иновативност: - Предлаганата иновация представлява новост на световния/европейския пазар и превъзхожда описаните	следва да се приложи пълномощно, подписано с КЕП от лице с право да представлява кандидата, а в случай че кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, пълномощното се подписва с КЕП от всички от тях" цели да осигури правна легитимност на действията извършвани от упълномощеното лице. **9. Предложението не се приема** Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия се попълва само от малки и средни предприятия с цел удостоверяване на категорията на кандидатстващото предприятие и е необходима например с оглед избягване на припокриването на интервенциите между Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 и Програмата за развитие на селските райони 2014-2020. **10. Предложението се приема частично** Текстът в Условията за кандидатстване е ревизиран.

			алтернативни решения; - Предлаганата иновация представлява новост на националния пазар и превъзхожда описаните алтернативни решения; - Предлаганата иновация представлява новост за кандидата, като на световния/европейския и националния пазар съществуват алтернативни решения, но те не превъзхождат предлаганата за финансиране иновация; При така зададените параметри на ниво на новост на иновацията, излиза, че: - При ниво световна/европейска иновация, алтернативите са по-лоши от иновацията на кандидата - При ниво национална иновация, алтернативите са по-лоши от иновацията на кандидата - При ниво фирмена иновация, алтернативите решения на световно/европейско или национално ниво са по-лоши (покриват трите предходни постановки) или равни на иновацията на кандидата Единствената разлика между постановка 1 и 2 и третата е , че при иновация на ниво компания, алтернативните решения, независимо на какво ниво могат да са по-лоши или равни на иновативния продукт на кандидата, но не и по-добри. Това в голяма степен обезсмисля идеята за иновация на ниво компания. Таблицата за Новост на иновацията е подвеждаща от техническа гледна точка. От обясненията публикувани в края на текста, не става ясна функцията на квадратчетата за отметка поставени на всеки показател на съответното алтернативно решение. Какво се очаква да бъде направено с отмятането на това квадратче – да се потвърди, че алтернативно решение 1 има същия показател, като предлаганата иновация или че такъв показател липсва в	11. Съгласно Условията за кандидатсване в случай че проектното предложение включва дейности по т. 5 - 8, те може да бъдат включени в плана за изпълнение на дейностите по проекта, съответно в бюджета на проекта (т. 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта" и т. 5 „Бюджет" от Формуляра за кандидатстване) и тяхното изпълнение може да стартира едва след приключване на изпълнението и верификация от страна на УО на дейностите по т. 1 - 4. Допълнително, в Условията за изпълнение на одобрените проекти е предвидено задължително представяне на междинен отчет след приключване на изпълнението на дейностите по т. 1-4, в случай че проектното предложение включва дейности по т. 5-8. При включване на дейности по т. 5 – 8 в плана за изпълнение на дейностите по проекта, кандидатите следва да предвидят сроковете съгласно чл. 62, ал. 1 от ЗУСЕСУФ, свързани с верификацията и плащането от страна на УО на подадените междинни отчети.

			алтернативата? Не е ли по-разумно да бъде оставено под формата на текст. В допълнение определението „алтернативно решение" е подвеждащо и неточно. Съгласно дефиницията за иновация, тя е нещо ново и/или по-добро. Алтернативното решение означава, че иновацията би могла да бъде заменена от другия продукт, без някакви сериозни ограничения или затруднения. В случая говорим за нов или по-добър продукт/процес, което не предполага заменяемост (алтернатива). Още повече, че иновацията не представлява подобряване на технически характеристики, какъвто би бил случая, ако имаме истински алтернативни решения. В този случай би било по-подходящо да се използва термина „подобни решения". Обяснението под точка 2 указва, че в случай че кандидатът е посочил, че иновацията е новост на световния/европейския пазар или на световния/европейския и националния пазар съществуват алтернативни решения, кандидатът следва да извърши сравнение на **минимум четири алтернативни решения** с предлаганата по проекта иновация. Не става ясно защо изискването е точно за 4 алтернативи и какво би станало при наличие на по-малко от 4 или при липса на алтернативни решение. **Предложение**: Приложение 3 се нуждае от сериозна преработка и преосмисляне, както от техническа така и от стратегическа гледна точка, тъй като приложението е един от документите, с които ще се доказва допустимост на проекта, и не трябва да има неясни моменти. 2. Приложение "Й" - Критерии и методология за оценка на проектни предложения	**Приложения към Условията за кандидатстване** 1.1. Следва да имате предвид, че информацията по отношение на новостта на иновацията, представена във ФК и тази в сравнителния анализ следва да е взаимосвързана и непротиворечаща си, т.е. при извършване на оценка по критерия „Новост на подкрепяната иновация" ще бъде взета предвид информацията предоставена от кандидата, както във ФК, така и в Приложение 3, разглеждана в цялост. **1.2. Предложението не се приема** В Приложение 3 „Сравнителен анализ на разработваната иновация" кандидатите следва да опишат показателите/признаците, които отличават иновацията, разработвана по проекта, от алтернативните решения. В таблицата по т. 2 и 3 кандидатите отбелязват нивото на новост и съответствието на разработваната иновация с конкурентните продукти, предлагани на съответния пазар. При попълване на ред 1 от Приложението кандидатът следва да

			2.1. В т. 2 Критерии за оценка на допустимостта на кандидата е отбелязано, че ще се оценява дали кандидатът е микро, малко, средно или голямо препдриятие. Подбно изискване липсва в Критериите за допустимост посочени в Насоките за кандидатстване. Още повече, че текстът в Методологията, посочва, че при несъответствие с някой от критериите, проектът ще бъде отхвърлен. Не е ясно, какво би трябвало да бъде предприятието, ако не е микро, малко, средно или голямо, който негов статут би довел до отхвърляне на проектното предложение. Предложение: да отпадне този критерий, тъй като той няма отношение към допустимостта на кандидата, а доказването му е чрез генериране на допълнителни документи, които само утежняват процеса на оценка. 2.2. Критерий 2. Новост на подкрепяната иновация е неясен и с подвеждащи формулировки на предлаганите степени на новост. Не е ясно за всяка хипотеза на новост на какво ниво трябва да са алтернативните решения. Изобщо анализът и доказателствата за наличие на алтернативи, в т.ч. нивото на тези алтернативи (национално, световно) е невъзможна задача, която предполага кандидатите да имат институционален капацитет и ресурс поне от ранга на Европейската патентна служба. В допълнение, определението „алтернативно решение" е подвеждащо и неточно. Говорим за иновация, която е нова или по-добра. Алтернативното решение означава, че иновацията би могла да бъде заменена от друг продукт, без сериозни ограничения или затруднения. В	опише водещите показатели/признаци на иновацията. Спрямо дефинираните основни показатели/признаци на иновацията в съответното поле в редове след първия кандидатът отбелязва наличие или липса на съответния показател/признак Сравнителния анализ предоставя възможност на кандидатите да обосноват степента на новост, която са посочили в т.2, като както е видно от т.4 от Приложението следва да опишат по какъв начин разработваната по проекта иновация превъзхожда алтернативните решения, посочени в сравнителната таблица по т. 3 като се спрат по отделно на всеки един показател. Съответно кандидатите следва да посочат и информационните източници (библиографски справки, извлечения от патентни бюлетини, посочени сайтове, литература, друга съпоставима информация), които са използвани при изготвянето на сравнителния анализ. На основание посочените алтернативни решения кандидатът следва да извърши сравнителен анализ и да обоснове предимствата на своята иновация.

			случая говорим за нов или по-добър продукт/процес, което не предполага заменяемост (алтернатива). Още повече, че иновацията не представлява подобряване на технически характеристики, какъвто би бил случая, ако имаме истински алтернативни решения. В този случай би било по-подходящо да се използва термина „подобни решения". Този критерий, в комбинация със сравнителния анализ, не дава отговор на хипотезата, ако иновацията няма алтернативна решение въобще, т.е. когато говорим за наистина иновативен продукт/процес. Или когато на световно ниво съществува алтернативно решение, но то е само едно. От описаните източници на информация, не е ясно, кой документ е водещ – сравнителният анализ или от Формуляра за кандидатстване „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение", поле „Вид на иновацията и съответствие с приоритетните направления на определените в Иновационната стратегия за интелигентна специализация тематични област". Максималният брой точки 15 за този критерий е необосновано висок, не само заради многото въпросителни по него, а и базирайки се на официални данни за брой иновации, реализирани от български фирми. 2.3. Критерий 3 Пазарна приложимост и жизнеспособност на разработваната иновация не е подходящ за стартиращи предприятия, и особено за разработка на иновациите, когато все още се тества самата иновация и как ще функционира. Още повече, че част от тези дейности са допустими за финансиране по проекта (маркетингови анализи, пазарни оценки и т.н.), което прави наличието им на етап кандидатстване безсмислено.	Изискването за минимум 4 алтернативни признака е заложено с цел наличност на достатъчно информация, която да подкрепи претендираната от кандидата степен на иновативност. 2.1 Моля, вижте становището на УО по предложение 24, т. 9. **2.2. Предложението не се приема** Моля, вижте становището на УО по предложение 24, т. 1.1 и 1.2 от „Приложения към Насоките за кандидатстване". **2.3. Предложението не се приема** Оценка по Критерий 3 Пазарна приложимост и жизнеспособност на разработваната иновация се цели да се оцени възможността за пазарната реализация на иновацията, която следва да се базира на предимствата на иновативния продукт/услуга. 2.4. Следва да имате предвид, че подкритериите по посочения критерий са ревизирани и включват оценка на участието на членовете на екипа общо

			Предложение: да отпадне този критерий. 2.4. Раздел II Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност, т. 1. Опит на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности, не е ясно как точно се мери приноса на в парични средства по разработката на иновация от член на екипа? Пример – ако член на екипа е доцент от БАН, участвал в последната година като част от голям научен екип за разработка на иновация от Академията. Как точно ще се определи неговият принос в разработката – в проценти, лева или измерена в заплатата му? 2.5. В точка 2 Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата, изискванията за присъждане на максимален брой точки са твърде завишени. Не е реалистично да се смята, че повечето стартиращи фирми ще имат наети доценти? И защо се обвързва качеството иновативността на проекта с образователния ценз на служителите/собствениците на фирмата? 2.6. В т. 4. Начин на разработване на иновацията (от кандидата и/или чрез използване на външни услуги), за да се присъдят максимален брой точки, подкрепяната по проекта иновация трябва да бъде разработена изцяло от кандидата без използване на външни услуги за извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания и измервания и/или създаване и тестване на прототипи и пилотни линии. Налагането на подобно изискване е необосновано. По тази логика, използването на външен изпълнител за извършване на	през последните 3 години в изпълнението на договор/и, свързани с разработване на иновации на определена стойност от заявената БФП по проекта. **2.5. Предложението се приема частично** Изискването поне един от членовете на екипа на кандидата да притежава образователна и научна степен „доцент" е ревизирано, като максимален брой точки по критерия ще получават кандидати, чиито екипи включват поне един член, притежаващ образователна и научна степен „доктор". **2.6. Предложението не се приема** С критерия се цели присъждането на точки на кандидати, които планират да разработят изцяло иновацията, което предполага наличието на необходимите знания, ноу-хау и познаване на технологичните предимства на разработваната иновация. Изложеното е предпоставка и за по-добра пазарна реализация на разработената иновация. **2.7. Предложението не се приема**

			някакво измерване, за което кандидата няма техническа възможност, се счита за слабост на иновацията. По какъв начин наличието на техническо оборудване за извършване на всякакъв вид измервания и изпитвания, се считат за доказателство за по-слаб иновативен капацитет? Това означава, че ако кандидата иска да тества до каква температура ще издържи даден елемент, то той трябва да си купи пещ и да си наеме леяр? И това при ограничение от 50 хил. лв за ДМА! 2.7. Раздел IV. Реалистичност на разходите по проекта да отпадне изцяло. Опитът от предния програмен период показа, че подобен критерий е неприложим и излишен. Освен това се нарушава основен принцип, че критерий за допустимост не може да се оценява в рамките на техническата и финансова оценка. В допълнение критерий „Всички бюджетни пера са коректно обособени и попълнени" е излишен, поради спецификата на ИСУН. Ако бюджетните пера не са изцяло и коректно попълнение, системата няма да приеме формуляра.	Критерий „Реалистичност на разходите по проекта" е критерий за качество на проектното предложение, който оценява допустимостта на разходите по проекта и коректността на разписването им в бюджета на проекта (т.5 от Формуляра за кандидатстване). Критерият оценява дали всички заложени от кандидата разходи са допустими, дали съответстват на основната цел и на дейностите, описани в проектното предложение, както и дали всички бюджетни пера са коректно обособени и попълнени. В случай на заложени недопустими разходи и/или разходи, несъответстващи на целта и/или на заложените по проекта дейности и/или определени бюджетни пера не са коректно обособени и попълнени, оценителната комисия следва да извърши необходимите корекции, а кандидатът следва да получи по-малък брой точки по този критерий.
25.	Александър Павлов alando@mail.bg	08.01.2016	Уважаеми дами и господа от УО на ОПИК, Във връзка с общественото обсъждане на Насоки за кандидатстване по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия", бих искал да Ви обърна внимание върху посоченото на 25-та страница от проекто-насоките ограничение от 50 000 лв. за придобиване на дълготрайни	**Предложението се приема** Максималният размер на разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи ДМА е увеличен от 50 000 на 100 000 лева.

			материални активи. Считаме, че така заложената максимална сума за инвестиции в ДМА, представляваща **едва 12,78 %** в случай на одобрена максимална безвъзмездна помощ от 391 166 лв, е крайно недостатъчна за ресурсно обезпечаване на прохождащите иновативни предприята в България и не допринася в достатъчна степен за ефективното разработване на иновации, иновативни продукти (стоки и услуги) или иновативни процеси. Затова от името на нашето микропредприятие изказвам препоръка това ограничение да отпадне, или поне да бъде завишено до далеч по-приемлив размер, имайки предвид, че в него освен стойността на машините, съоръжението и оборудването, са включени и всички разходи за доставка, монтаж, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация. Надяваме се мнението ни да бъде взето предвид и отразено в окончателния вариант на насоките за кандидатстване. С Уважение: Александър Павлов	
26.	Димитър Петров tga.animation@gmail.com	08.01.2016	Здравейте, Бих искал да обърна вниманието Ви към следните точки и формулировки в насоките за кандидатстване по програмата. Смятам, че конкретните точки имат нужда от допълнителен текст или от пояснение на условията, за да може всичко да е максимално ясно за кандидатите по програмата. Посочвама страницата със съответния текст и изречението, а под него - моят коментар и въпрос, относно неясните елементи от текста. **Страница 7**	Под „публична подкрепа" следва да се разбира подкрепа от всякакви публични източници, независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници. В окончателния вариант на Условията за кандидатстване по процедурата е уточнено, че Удостоверението за код на основната икономическа дейност е приложимо за кандидати, които имат приключена финансова 2015 година и са

			Остатъкът от общите допустими разходи по проекта трябва да бъде съфинансиран чрез собствени средства на кандидата или със средства от външни източници, които изключват всякаква публична подкрепа. - Какво точно се разбира под понятието "публична подкрепа"? Държавно финансиране или каквото и да е публично финансиране (например, кампания за набиране на средства чрез дарения или сходни)? **Страница 13** *За да удостоверят, че не осъществяват основната си икономическа дейност в горепосочените недопустими сектори, кандидатите следва да представят към проектните предложения актуално Удостоверение за код на основната икономическа дейност, издадено от Националния статистически институт въз основа на данни за 2014 г. (ако е приложимо).* При какви точни условия "Удостоверението за код на основна икономическа дейност" е приложим документ? При какви условия НЕ Е приложим документ? Моля, да бъде публикуван официален списък с случаите, когато дадени документи са приложими или НЕ-приложими. **Страница 23** • *закупуване на компютърно оборудване и софтуер за административни нужди на предприятието (вкл. софтуерни системи за управление – ERP, CRM и други подобни системи и*	осъществявали дейност през тази година. Посоченият в запиването софтуер е недопустим за финансиране по процедурата. Допустимо е единствено придобиване/разработване за специализиран софтуер, който е пряко свързан с процеса на разработване на съответната иновация и изпълнението на дейностите по проекта. По отношение на изискването „*За разходите да е налична адекватна одитна следа…*", моля, запознайте се Условията за изпълнение на одобрените проекти и Ръководството за изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020. Под „визуализация" следва да се имат предвид мерките за информиране и публичност. Моля, запознайте се Условията за изпълнение на одобрените проекти Посоченият текст за изпълнение на проекти на територията на Северозападен район е част (второ тире)

			модули *към тях);* Ако употребата на конкретното компютърно оборудване и софтуер са необходими за създаването на продукта и употребата и внедряването им са част от иновацията на бизнеса, тогава спадат ли към допустимите разходи? Например, софтуер за контрол и следене на работния процес, контрол на качеството на продукта и разпределение на задачите на персонала, който да е специализиран за нуждите на предприятието и на даденият продукт? **Страница 25** *4/ За разходите да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени разпоредбите за наличност на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 ;* Какво се разбира под "адекватна одитна следа"? Написано по този начин, "адекватана одитна следа" изисква допълнителни документи, освен тези по чл. 140 от Регламент на (ЕС) 1303/2013. Моля, да бъде предоставен пълен списък на изискваните документи, вкл и тези по чл. 140 от Регламент (ЕС) 1303/2013, които да се квалифицират като "адекватна одитна следа". **Страница 29** *8/ Разходи за визуализация – до 2000 лева.* Моля да бъде предоставено определение на понятието "визуализация". Ако проекта е за иновативен визуален продукт,	от цялостния текст за приоритизиране на проекти. По отношение на степен на техническа готовност, регионална приоритизация на проекти и документи, доказващи наличието на придобити права по интелектуална собственост, моля, запознайте се с Приложение Й „Критерии и методология за оценка на проектни предложения" към Насоките за кандидатстване и по-конкретно с критериите за техническа и финансова оценка (критерии II.3, II.5, III.1 и III.2). Под-изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от ЕСИФ. В случаите, когато бенефициентът не е възложител по смисъла на ЗОП, при избор на изпълнител/и, бенефициентът задължително прилага разпоредбите на Глава четвърта от Закона за управление на средствата от ЕСИФ.. В т. 14.2 „Допустими разходи" от Условията за кандидатстване изрично е

			това ограничение остава ли? Кога е приложим този разход и кога - не? **Страница 35** *- се изпълняват на територията на Северозападния район за планиране в съответствие с предвиденото в Споразумението за партньорство прилагане на териториален подход за целенасочена подкрепа на този район;* Липсва ли нещо в началото на това изречение? **Страница 44** *5. Степен на техническа готовност за разработване на иновацията* Как се определя степента на техническа готовност за разработване на иновацията? Какви са точните критерии? Моля, да бъдат ясно изразени и публикувани като част от насоките за кандидатстване. *2. Регионална приоритизация за проекти, изпълнявани на територията на СЗР* Да разбираме ли, че се дават точки за регионална специализация на проектите по ИСИС и допълнителни точки, само за проекти в СРЗ? **Страница 52** *-Документи, доказващи наличието на придобити права по интелектуална собственост от кандидата,*	посочено, че разходите за възнаграждения са допустими за квалифициран персонал, нает единствено на трудов договор за минимум 4 работни часа на ден. Под *„да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта…"* следва да се разбира, че не се допуска значителна промяна, която засяга естеството, целите или условията за изпълнение на проекта и която би довела до подмяна на неговите първоначални цели. Допълнително, периодът от 5 години е приложим само по отношение на големи предприятия. Проектите по настоящата процедура следва да бъдат изпълнени на територията на Република България и е недопустимо извършването на дейности извън страната. Условията за кандидатстване по настоящата процедура не поставят ограничение относно наемането на чуждестранни граждани със средства по проекта, при спазване на посоченото по-горе изискване. Относно генерирането на приходи, следва да имате предвид, че във връзка

			Какви са допустимите такива документи? Може ли да бъде качен списък на необходимите документи, за доказване на придобити права по интелектуална собственост? **Страница 61** *В процеса на изпълнение на проектите бенефициентите могат да възлагат на изпълнители (подизпълнители) извършването на определени дейности по проекта* - Тези изпълнители и подизпълнители не се водят консултанти, нали? Как се разграничават "подизпълнители" и "консултанти"? **Страница 64** *Всички писмени инструкции и указания на Ръководителя на Управляващия орган, свързани с изпълнението на проекта, включително такива, предоставяни след влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ, имат задължителен характер за бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.* -Това включва ли инструкции за финансово (пре)разпределение? Какво значи "Всички инструкции"? Ако Управляващия орган иска да си закупя различен софтуер от този, който ние сме избрали за реализацията на проекта – ние можем ли да го оспорваме въз основа компрометиране на качеството? **Допълнителни въпроси:** *-Разходите за възнаграждения следва да бъдат определени на*	със спазването на принципа за недопускане под никаква форма на реализиране на печалба от безвъзмездните финансови средства, печалбата подлежи на възстановяване (т. 14 от Условията за кандидатстване). В съответствие с чл. 125, пар. 5 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 г. печалбата се определя като надвишаването на постъпленията спрямо допустимите разходи направени от бенефициента по съответния проект в момента на предявяване на искане за окончателно плащане на отпусната по проекта безвъзмездна помощ. Посочените постъпления се ограничават до прихода, генериран от дейностите по проекта.

			месечна база. В такъв случай, допустимо ли е наемането на персонал, които да е на хонорар? *-Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проекта, следва да бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта, да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за срок от минимум пет години или три години в случай на МСП. Придобитите активи следва да са нови (неупотребявани) и да са заведени за първи път от получателя на помощта (закупени от първи доставчик или производител).* Какво следва да се разбира под "свързани с проекта за минимум 5 години"? Често, специализираният софтуер има срок на амортизация между 1 и 2 години. *Относно условие за реализация на проекта в България:* Използването на експертен персонал извън България за обучение и въвеждане на нови подходи и знание би спомогнало на технологични иновации и бързото им приемане и приложение в България. Благодарение на съвременните технологии, не винаги е необходимо този персонал да присъства физически в България, за да спомогне за въвеждането на дадена технология. Има много сектори в България, при които липсва квалифициран персонал, и	

			единственият начин да се въведе дадена иновация е да се поканят експерти от извън страната, които да работят по дадена технология и да обучат допълнително персонал тук, за да може тя да бъде въведена. Допустимо ли е част от персонала, необходими за реализация на проекта и въвеждане на иновацията в него, да са чужденци? Допустимо ли е тези чужденци да работят от дистанция за част от времето или за целият период на реализация на проекта? *Във връзка със спазването на принципа за недопускане под никаква форма на реализиране на печалба от безвъзмездните финансови средства, печалбата подлежи на възстановяване.* Ако проекта е за създаване на иновативен продукт, това означава ли, че всяка печалба реализирана от продажби на създаденият продукт, ще трябва да бъде възтановена? Очаквам вашите отговори, С уважение, Димитър Петров	
27.	Силвия Митева silvia.mitev a@bco.bg	08.01.2016	Здравейте, Приложено ви изпращам коментарите на Българска консултантска организация ЕООД по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия". Поздрави, Силвия Митева **Насоки за кандидатстване** **Стр. 21 - Разходи за възнаграждения** Да отпадне ограничението разходите за екип да са до 50% от	**Условия за кандидатстване** **Предложението се приема частично** Изискването по отношение на разходите за възнаграждения е променено от 50% на 60%. **Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за

			разходите по проекта, което поставя в неравнопоставена позиция проекти от различни области. В областта на софтуерни разработки тези разходи са основно перо, тъй като не са необходими допълнителни активи или материали за разработката; а в проекти за продуктова иновация, могат да са много под 50%, поради необходимост основно от материали, консумативи и оборудване за създаване на прототипи и пазарни образци, изпитване на формули. На практика в момента няма ограничение за външни услуги, а има за собствения екип, което единствено ще стимулира изнасяне на дейности извън екипа без реална потребност. Освен това има противоречие между ограничаване средствата за собствен екип по разработка и необходимост да се изнесат дейности като външни услуги и методиката за оценка, която поощрява с 3 т. собствени разработки, вместо възложени на външен изпълнител. **Стр. 22 - Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи** Да отпадне ограничението за Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта – до 50 000 лева; тъй като за Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта няма ограничение в сумата. Това поставя в неравнопоставена позиция проекти от различни сектори-такива за софтуерна иновация и такива за технология или продукт, които изискват закупуване на оборудване ДМА, необходимо за създаване на прототипи и пазарни образци.	придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи ДМА е увеличен от 50 000 на 100 000 лева. **Критерии за техническа и финансова оценка** **Предложението не се приема** Изискването служителите от екипа на кандидата да са наети единствено на трудов договор в предприятието-кандидат е с оглед постигане на устойчивост на иновационния капацитет и експертиза на кандидата. Целесъобразността на подобен подход е потвърдена и от опита на УО от изпълнението на подобни процедури през предходния програмен период. Следва да имате предвид, че посоченото изискване относно състава на екипа на кандидата е ревизирано. Екипът на кандидата, който е обект на оценка по Раздел II „Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност" от критериите за техническа и финансова оценка, освен управителите, съдружниците и служителите наети на трудов договор в предприятието-кандидат към датата на

			Критерии за техническа и финансова оценка **II. Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност - екипът на кандидата включва управителите, съдружниците и служителите наети на трудов договор в предприятието-кандидат към крайната дата за подаване на проектни предложения – стр. 20** Да не се поставя ограничение за екипа да включва само служители наети на трудов договор в предприятието-кандидат. В екипа могат да се включат експерти в различни области, които могат да работят само на граждански договор, на които възнаграждението ще се покрива от бенефициента. **1. Опит на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности – стр. 21** Изискването членовете на екипа да са реализирали дейности, свързани с разработване на иновации на определена стойност не е реалистично. Работата на екипа в сходни дейности няма как да се остойности. Експертите могат да имат опит като членове на екип или като служители в научна организация. Ако се взима размера на тяхното възнаграждение, няма как да се покрие критерия за максимален брой точки. По-добре е опита на екипа да се разглежда като участие в брой проекти, свързани с разработване на иновации. **3. Участие на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС – стр. 25** Да отпадне даване на приоритет за проекти, които включват участие на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС. Формалното участие в екипа на проекта на такъв експерт по	подаване на проектното предложение, може да включва и експертите, които предстои да бъдат наети на трудов договор в предприятието-кандидат в рамките на един месец след сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ. **Предложението се приема частично** Подкритериите по посочения критерий са ревизирани и включват оценка на участието на членовете на екипа общо през последните 3 години в изпълнението на договор/и, свързани с разработване на иновации на определена стойност от заявената БФП по проекта. **Предложението не се приема** Участието на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС (Пета рамкова програма, Шеста рамкова програма, Седма рамкова програма и Хоризонт 2020, вкл. ECSEL Joint Undertaking) е индикатор за значителна експертиза на този екип. Постигането на допълняемост и синергия между финансирането за иновации на национално и европейско ниво е част от

			никакъв начин не допринася за разширяване и мултиплициране резултати от раковите програми на ЕС, тъй като съответния проект би могъл да е в съвсем различна област и участието на дадения експерт да е напълно нерелевантно към настоящия проект на кандидата както като тема ,така и като роля (напр. ако е участвал само като подкрепяща роля или административен екип, а не като основна експертна роля в проекта). Доказване на пряка връзка между двата проекта и ролята на дадения експерт във всеки от тях пък би затруднило много оценката на проектите.	редица препоръки на Европейската комися за постигане на максимална ефективност и ефикацност при разходването на публични средства. Допълнително, включването на посочения критерий е в съответствие с предвиденото в Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 приоритизиране на проекти.
28.	Минчев office@primusbg.com	08.01.2016	Здравейте, относно общественото обсъждане на процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" ви изпращам следните предложения: 1)Да се даде определение на термина "новост" на иновацията на световния или националния пазар; Трябва да се има предвид, че е възможно определен кандидат да желае да реализира иновация, която вече да е създадена в друга държава, но да няма достъпни източници, за да установи това. В този случай кандидатът ще отбележи, че това е новост на световния пазар без да знае за съществуването на подобна иновация.След собствено проучване и достъп на оценителя до повече информация може да се стигне до извода, че кандидатът е отбелязал неправилно, че иновацията е новост на световния пазар. Трябва да се уточни дали новост на иновацията се счита за напълно нова стока или услуга или това е иновация, която е слабо разпространена на световния или националния пазар и как оценителите ще поставят точките на този	1. Оценката по критерий „Новост на разработваната иновация" ще бъде извършена на база на информацията представена от кандидата в Приложение 3 „Сравнителен анализ на разработваната иновация" и т. 11 „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение" от Формуляра за кандидатстване, като кандидата носи цялата отговорност за верността на тази информация. 2. Под „изцяло от кандидата" следва да се разбира, че иновацията ще бъде разработена самостоятелно от кандидата (неговия екип/нает персонал) без да се използват външни услуги/изпълнители за извършване на изследвания, тествания, изпитвания, измервания и/или създаване и тестване на прототипи

			критерий - само чрез съпоставка с алтернативните решения и източници в сравнителния анализ или чрез собствено проучване на въпросната иновация. Добре е, за да има повече прозрачност по време на оценката, да се отбележи дали оценителя ще е ограничен да проверява и оценява само до описаното в посочените източници за проверка от критериите за техническа и финансова оценка. Също така, ако дадена иновация е разработена в друга държава, но услугата или стоката се предлага само в тази държава, това означава, че тя не е разпространена на световния пазар. В този случа кандидатът трябва да е информиран дали може да разработи аналогична иновация и тя да се води като новост на световния пазар. 2) В критерий начин на разработване на иновацията е добре да се подчертае какво се има в предвид под следното- иновацията е разработена изцяло от кандидата - дали това означава, че наемането на квалифициран персонал по една от дейностите по проекта ще се води за собствена разработка на иновацията; 3) Добре е да се уточни дали в определената регионална специализация на тематичните области и трите посочени тематични области за всеки район са еднакво приоритетни.Например в северозападния район са посочени мехатроника, здравословен начин на живот и креативните индустрии - уточнете има ли значение последователността на тематичните области или не. 4) Доре е да се уточни дали кандидатът може да създаде	и пилотни линии. 3. Условията за кандидатстване по процедурата не предвиждат приоритизиране/степенуване на тематичните области в отделните райони в зависимост от последователността на тяхното представяне. 4. Следва да имате предвид, че четирите тематични области, посочени в ИСИС са формулирани след анализ на отделни и обширни технологични области на науката, в които са съсредоточени разходите на бизнеса и държавата за научно-изследователска и развойна дейност. Посоченото, ако не да изключва напълно попадането на конкретен проект в повече от едно приоритетно направление, то почти напълно предпоставя попадане на проект в едно основно приоритетно направление при наличие на единна проектна идея. Още повече, между четирите тематични области е налично разграничение, което позволява ясно определяне и обосноваване на основното тематично направление, в което попада даден проект. Условията за кандидатстване не поставят ограничение относно броя на

			иновация, която да попада в обхвата на повече от една от тематичните области. Поздрави: Минчев	приоритетните направления на ИСИС, в които следва да попада проектът.
29.	Ралица Петкова info@bakep.org	08.01.2016	Здравейте, Приложено изпращам коментарите на Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/, по предоставената за обществено обсъждане документация по процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" Поздрави, Ралица Петкова **1. Да отпадне ограничението разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на дейностите по проекта – *до 50 000 лева*;** Разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за изпълнението на дейностите по проекта нямат ограничение в сумата. Лимит за ДМА и липса на такъв за ДНА представлява дискриминационно условие, както и предпоставка мнозинството от подадените и одобрени проекти да бъдат за разработка софтуер с многократно завишена цена. Условието е дискриминационно, тъй като поставя в неравнопоставена позиция проекти от различни сектори-такива за софтуерна	**1. Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи ДМА е увеличен от 50 000 на 100 000 лева. **2. Предложението не се приема** Приложимият режим на държавна помощ по процедура „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" е определен след обстоен анализ от страна на УО на ОПИК на възможните алтернативни режими, вкл. помощи за иновации в полза на МСП. Избраният режим - помощ „de minimis" съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 в най-пълна степен отговаря на целите на процедурата и е най-подходящия с оглед на категорията на допустимите кандидати (МСП и големи предприятия), максимално широкия обхват на допустимите разходи (възнаграждения, придобиване на ДМА и ДНА, външни

			иновация и такива за технология или продукт, които изискват закупуване на оборудване ДМА, необходимо за създаване на прототипи и пазарни образци. /стр.22/. **2. Да се допусне помощ под режим „консултантски и помощни услуги за иновации в полза на МСП"** по чл. 28, пар. 4 от Регламент (ЕС) № 651/2014 – стр. 7 и 29 **3. Да отпадне ограничението разходите за екип да са до 50% от разходите по проекта,** което отново поставя в неравнопоставена позиция проекти от различни области. В областта на софтуерните разработки заплатите са основно перо в разходите, тъй като не са необходими допълнителни активи или материали за разработката; а в проекти за продуктова иновация, могат да са много под 50%, поради необходимост основно от материали, консумативи и оборудване за създаване на прототипи и пазарни образци, изпитване на формули. На практика в момента няма ограничение за външни услуги, а има за собствения екип, което единствено ще стимулира изнасяне на дейности извън екипа без реална потребност. Освен това съществува очебийно противоречие между ограничаване средствата за собствен екип по разработка и необходимостта да се изнесат дейности като външни услуги от една страна и методиката за оценка, която поощрява с 3т**.** собствени разработки, вместо възложени на външен изпълнител. **-**стр.22 **По Критерии и методика за оценка:** **4. Да се коригира критерий „Опит на екипа на кандидата в изпълнението на сходни дейности":**	услуги, командировки и др.) и възможно най-благоприятния размер на интензитета на помощта за всички кандидати (до 90% от общите допустими разходи по проекта). Включването на различни режими на държавна помощ (с различни правила за определяне на видовете допустими разходи и интензитети на помощта) би усложнило значително процесите на подготовка и кандидатстване с проектни предложения и би създало голяма административна тежест за кандидатите. **3. Предложението се приема частично** Изискването по отношение на разходите за възнаграждения е променено от 50% на 60%. **4. Предложението се приема частично** Подкритериите по посочения критерий са ревизирани и включват оценка на участието на членовете на екипа общо през последните 3 години в изпълнението на договор/и, свързани с разработване на иновации на определена стойност от заявената БФП

			4.1. ФЛ не правят разходи за НИРД дейности, следователно критерият е неадекватно формулиран. Предлагаме критерият да бъде формулиран по следния начин: „ Членовете на екипа са реализирали общо през последните 3 години 10 дейности свързани с разработване на иновации" като в този случай кандидатът получава 10 т. Разписват се още 9 подкритерия със съответния брой точки – за 9 дейности, 9 точки и т.н. до 0т. Доказателственият материал, предлагаме да бъдат референции от работодател, придружени с трудов договор или книжка отразяваща работата при същия работодател. 4.2. с предложения доказателствен материал – трудови договори, книжки и референции <u>не могат да се докажат</u> разходите направени от членовете на екипа за дейности, които са реализирали през последните 3 години. Единственото обективно доказателство за разходи е справката за НИРД, но тя отразява разходи извършени от ЮЛ, а не от ФЛ. **4. Да отпадне от методиката за оценка критерий „Образователно-квалификационно ниво на екипа на кандидата"-** неадекватно е да се бонифицират проекти не на базата на оценка на реален капацитет измерен в участие в предишни разработки и на качествата и потенциала и нивото на иновативност на разработката, а на базата на квалификационна степен на персонала. Университетските преподаватели са по презумпция заети с преподавателска дейност, а не задължително с научно-изследователска и развойна дейност и особено пазарно-приложими разработки, а нивото на квалификация на екипа в никакъв случай не дава реална оценка на самата иновация и нейния потенциал, нито за опита	по проекта. **4. Предложението не се приема** По процедурите за разработване на иновации, особено от стартиращи предприятия, екипът на кандидата е от първостепенно значение за разработването на иновацията и съответно успешното изпълнение на целия проект. Освен опита на екипа в изпълнението на сходни дейности, другият важен критерий по отношение на екипа е неговото образователно-квалификационно ниво. Посоченият критерий се използва в редица програми както в страната, така и в чужбина. Допълнително, изискването поне един от членовете на екипа на кандидата да притежава образователна и научна степен „доцент" е ревизирано, като максимален брой точки по критерия ще получават кандидати, чиито екипи включват поне един член, притежаващ образователна и научна степен „доктор". **5. Предложението не се приема** Участието на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС

			в предишни разработки. **5. Да отпадне критерият „Участие на членове на екипа на кандидата в Рамковите програми на ЕС.** Формалното участие в екипа на проекта на такъв експерт по никакъв начин не допринася за разширяване и мултиплициране резултати от раковите програми на ЕС, тъй като съответния проект би могъл да е в съвсем различна област и участието на дадения експерт да е напълно нерелевантно към настоящия проект на кандидата както като тема,така и като роля (напр. ако е участвал само като подкрепяща роля или административен екип, а не като основна експертна роля в проекта). От друга страна, доказване на пряка връзка м/у двата проекта и ролята на дадения експерт във всеки от тях би затруднило много оценката на проектите. С предложения критерий не се поощрява мултиплициране и развитие на резултати от проекти подпомогнати по ЕС рамкови програми, а просто включване в проекта на член на екип по проект финансиран от рамковите програми. В един такъв екип фигурират десетки лица с различни роли - включително като потребители на разработка изготвена от реалния експертен екип като тест в пазарни условия или като административна роля или помощна в научно-изследователската. Схемата е предназначена за подкрепя разработчици на пазарно–приложими иновации, а не да създава допълнителна заетост за всякакви участници в рамкови програми. **6. В критерия Новост на разработваната иновация, да бъдат присъждани 8 т. за новост на националния пазар. 10 т. са изключително много за новост на толкова малък, т.е. неперспективен пазар, до който критична маса от**	(Пета рамкова програма, Шеста рамкова програма, Седма рамкова програма и Хоризонт 2020, вкл. ECSEL Joint Undertaking) е индикатор за значителна експертиза на този екип. Постигането на допълняемост и синергия между финансирането за иновации на национално и европейско ниво е част от редица препоръки на Европейската комися за постигане на максимална ефективност и ефикацност при разходването на публични средства. Допълнително, включването на посочения критерий е в съответствие с предвиденото в Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 приоритизиране на проекти. **6. Предложението не се приема.** УО счита че тежестта на под-критериите е балансирана и отчита реалната ситуация в страната. **7. и 8. Предложението не се приема** Максималният брой точки по критерий „Пазарна приложимост и жизнеспособност на разработваната иновация" е разпределен поравно между четирите групи подкритерии (2.1, 2.2, 2.3 и 2.4), като не съществува пряка

			световни иновации не достигат, т.е. всичко е новост. **7. В критерия Пазарна приложимост и жизнеспособност на разработваната иновация, анализ на пазарната ниша, максималният брой точки не отговаря на броя подкритерии. Предлагаме „други ключови пазарни характеристики" да бъде отделен подкритерий.** **8. В критерия Пазарна приложимост и жизнеспособност на разработваната иновация, анализ на възможните рискове, максималният брой точки не отговаря на броя подкритерии. Предлагаме нов подкритерий „ посочени са начини за справяне с пазарните рискове."** **9. Критерий Начин на разработване на иновацията** - *Подкрепяната по проекта иновация ще бъде разработена частично от кандидата чрез използване на външни услуги за извършване на приложни научни изследвания, тествания, изпитвания и измервания и/или създаване и тестване на прототипи и пилотни линии* е в противоречие с ограничението само 50% от разходите по проекта да са за екип, което налага изнасяне на всички дейности, които попадат извън ограничението като външна услуга, за да бъдат поети по проекта. Високият риск с иновативни проекти за разработване на иновации и краткия опит на кандидатите ще е пречка да поемат за своя сметка извън проекта големи суми, поради трудно осигуряване на външно финансиране. **Други предложения:** - За всички документи, които се попълват и прикачат към	връзка между броя точки по всяка от тях и броя подкритерии, включен във всяка група. 9. Моля, вижте становището на УО по т. 3 от настоящото предложение. По отношение на начина на представяне и подписване на документите, следва да имате предвид, че съгласно указания на МС за ползване на системата ИСУН 2020, може да бъде възприет само един от алтернативните варианти за подаване на документи (подписване с КЕП или подписан на хартия документ и сканиран файл, качен в ИСУН 2020). Включването на допълнителна опция за подаване на документите - подписване на хартия, сканиране и прикачване, е нецелесъобразно с оглед на стремежа на УО към преминаване към изцяло електронна комуникация с кандидатите и бенефициентите. По отношение на подаването на проектното предложение, изискването за неговото подписване с повече от един КЕП е приложимо единствено за случаите, когато кандидатът се представлява заедно от няколко

			проекта да се приеме възможност за избор дали да бъдат подписани с КЕП от всяко от представляващите лица или да бъдат подписани на хартия и качени в системата - Да се приеме за достатъчно **<u>един КЕП на ЮЛ</u>** за подаване на проектното предложение, както по ВСИЧКИ останали ОП, включително по проекти за частни бенефициери. Предполага се, че ИСУН е единна система за управление на СФ в България, която унифицира общите правила и изисквания към проекти по ВСИЧКИ ОП в страната. Следователно, би било логично УО на ОПИК да приложи вече прилаганите от останалите УО правила по отношение използване на КЕП за работа със системата. Използването на индивидуални КЕП от всяко представляващо лице е ненужно затруднение, което освен всичко води до допълнителни разходи за кандидатите. */Във връзка с текста: Проектното предложение се подава електронно чрез ИСУН 2020, като се подписва с КЕП от лице с право да представлява кандидата[4] или упълномощено от него лице. В случаите, когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, проектното предложение се подписва от всяко от тях при подаването*. / ***10.*** Във връзка с текста *В случай че посоченото действие не бъде отразено в ИСУН в рамките на 3 дни от изпращане на искането, срокът за представяне на допълнителни документи/информация започва да тече от деня следващ изтичането на 3 дневния срок.* Срокът да бъде променен на 3 **<u>работни</u>** дни или 5 календарни. Искането може да бъде изпратено в петък в края на деня или дори преди неколкодневни официални празници (каквито ще има в срока	физически лица. В останалите случаи проектното предложение се подписва с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено от него лице. **10. Предложението не се приема** Срокът от 3 дни за изчакване на кандидатите да проверят съдържанието на изпратеното чрез ИСУН искане е продиктуван от необходимостта за оптимизиране на сроковете за разглеждане и оценка на проектните предложения, както и спазването от страна на УО на регламентираните срокове за оценка съгласно ЗУСЕСИФ. Задължение на кандидатите, които са подали проектни предложения е да са в готовност да предоставят допълнителни разяснения/ документи, като за целта следва регулярно да проверява ИСУН 2020 за получени известия. В допълнение, достатъчно е кандидатите да влизат 2 пъти седмично в профила си в ИСУН 2020, за да не излизат извън посочения срок.

[4] За целите на настоящите Насоки под „лице с право да представлява кандидата" следва да се разбира официален представител на предприятието.

			на прием на процедурата) и ако кандидатът не може в понеделник да влезе в системата, кандидатът ще загуби време от срока за отговор без да е видял съобщението за искани пояснения. ***11. Приложение 3*** **СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА РАЗРАБОТВАНАТА ИНОВАЦИЯ-***В таблицата са заложени 4 показателя, като описването им е задължително-* Да отпадне изискване за задължителни мин. 4 показателя, тъй като не за всички иновации е приложим подобен брой. Възможно е да се характеризират с 1-2, но съществени за иновацията показатели-напр. плътност/скорост и др. Не е необходимо да се влага труд в измисляне на някакви показатели, несъществени за иновацията, само с цел спазване на изискванията и попълване на таблица, при условие, че 2 са основните такива, които са иновативни на световно ниво. В приложението следва да се отбележат и иновации, за които няма алтернативни решения или и да има, иновацията е генерално ново решение, което не може да се оценява по 4 еднакви показателя присъщи на наличните на пазара/ако изобщо има 4 показателя, които да бъдат оценявани. Важно е да се отбележи, че следва да се оценява количество показатели, които отличават иновацията от алтернативите, а качество-ниво на иновативност, значимост на промяната и др. подобни- дори генерална промяна в 1 показател-плътност на материал да кажем може да допринася за коренна промяна в продукта, а промяна в 10 съпътстващи несъществени показатели като цвят, гладкост и т.н. на продукт да не носят съществена разлика в качеството на продукта.	**11. Предложението не се приема** В процеса на разработване на документацията по процедурата, броят на минимално изискуемите показатели, на база на които трябва да бъде разработен Сравнителният анализ е намален на 4, а броят на минимално изискуемите алтернативни решения, с които следва да бъде сравнена иновация, която представлява новост на световния/европейския пазар е намален на 3. В допълнение, възможно е да се кандидатства за разработване на иновации без или с малък брой алтернативни решения - в случай че по проекта се разработва иновация без аналог в световен мащаб или с много малък брой съществуващи алтернативни решения, кандидатите следва да предоставят сравнителен анализ на разработваната иновация с продукти/процеси от близки сфери, които имат сходни показатели с предложената за подкрепа иновация.
30.	Севделина Ангелова	08.01.2016	УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, Във връзка с публикуваните за обществено обсъждане Насоки за кандидатстване по процедура „Подкрепа за разработване на	**1. Предложението се приема** Посоченото изискване е ревизирано. Екипът на кандидата, който е обект на

	projects@delina-consult.com		иновации от стартиращи предприятия" на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 предлагам на Вашето внимание следните предложения по отношение на Насоките за кандидатстване и приложенията към тях: 1/ В Приложение Й - Критерии и методология за оценка на проектни предложения един от заложените критерии за техническа и финансова оценка е иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност, като е уточнено, че *„Екипът на кандидата включва управителите, съдружниците и служителите наети на трудов договор в предприятието-кандидат към крайната дата за подаване на проектни предложения".* Считаме, че за едно стартиращо предприятие е непосилно от финансова гледна точка да наема на трудови договори целия екип по създаването на иновацията преди подаване на проектното предложение. Предлагаме, да бъде дадена възможност членовете на екипа на кандидата да бъдат наети на трудов договор след сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ. Не е нужно членовете на екипа по създаването на иновацията да са в трудово правоотношение с кандидата, за да бъде оценен техния иновативен капацитет. На етапа на кандидатстване стартиращото предприятие би могло да декларира членовете на екипа, които ще бъдат включени в разработването на иновацията и да се предоставят необходимите документи за оценка на капацитета. След одобрението на проекта и подписването на договора за безвъзмездна помощ, кандидатът поема ангажимента да назначи на трудови договори съответните членове на екипа. Кандидатът не би злоупотребил с тази възможност, а напротив, това би допринесло за по-облекчени и мотивиращи обстоятелства за	оценка по Раздел II „Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност" от критериите за техническа и финансова оценка, освен управителите, съдружниците и служителите наети на трудов договор в предприятието-кандидат към датата на подаване на проектното предложение, може да включва и експертите, които предстои да бъдат наети на трудов договор в предприятието-кандидат в рамките на един месец след сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ. **2. Предложението се приема** Изискването поне един от членовете на екипа на кандидата да притежава образователна и научна степен „доцент" е ревизирано, като максимален брой точки по критерия ще получават кандидати, чиито екипи включват поне един член, притежаващ образователна и научна степен „доктор".

			стартиращото предприятие да насочи напълно усилията си в пълноценното планиране и подготовка на проектната иновация. 2/ Друг критерий за техническа и финансова оценка на проектните предложения е образователно-квалификационното ниво на екипа на кандидата, при което се получават: - 6 точки, ако поне 50 % от членовете на екипа на кандидата са с квалификационно ниво 7 по НКПД (образователно-квалификационна степен "магистър"), като поне един от тях притежава образователна и научна степен "доцент". - 4 точки, ако поне 50 % от членовете на екипа на кандидата са с квалификационно ниво 7 по НКПД (образователно-квалификационна степен "магистър"), като поне един от тях притежава образователна и научна степен "доктор". Считаме, че заложения в този вид критерий е твърде ограничаващ и рестриктивен за едно стартиращо иновативно предприятие. Едно стартиращо предприятие може да създаде иновативен продукт или процес без да е необходимо един от членовете на екипа да е с научна степен „доцент" или „доктор". Предлагаме за този критерий да бъде променено точкуването по разпределените подкритерии – например изискването за притежаване на образователна и научна степен "доцент" или „доктор" да се обедини в един подкритерий, а именно: - **Максимални точки** да получават кандидати, при които поне 50 % от членовете на екипа на кандидата са с квалификационно ниво 7 по НКПД (образователно-квалификационна степен "магистър"), като **поне един от тях притежава образователна и научна степен "доцент" или**	

			„доктор". Респективно, останалите подкритерии да се запазят. Благодарим предварително! Надяваме се направените предложения да бъдат приети. С уважение: Севделина Ангелова	
31.	Мартин Драгулев martin.dragoulev@gmail.com	08.01.2016	Уважаеми дами и господа, С настоящия имейл искам да Ви обърна внимание, че в областта на мехатроника голяма част от изпитванията се извършват с измервателни уреди и тестови линии, които много пъти могат да надвишат стойността от 50,000 лева. За фирми в този бранш, ограничението което е заложено в точка 2 от критериите за допустими разходи за машини, съоръжения и оборудване би намалило възможността за пълна развойна дейност. Като препоръка би било това ограничение от 50,000 да бъде само за машини „за производно", но да не се отнася за оборудване за тестове и изпитания и други иновативни дейности не свързани с производствен капацитет. С уважение, Мартин Драгулев	**Предложението се приема частично** Максималният размер на разходите за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи ДМА е увеличен от 50 000 на 100 000 лева.
32.	Янко Цанов y.tsanov@abv.bg	08.01.2016	Уважаеми дами и господа, Съгласно драфта на Насоки на покана за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия" целите са България да	**Предложението не се приема** По процедурите за разработване на иновации, особено от стартиращи предприятия, екипът на кандидата е от

			премине от групата на „плахите иноватори" в групата на „умерените иноватори". Световният опит в иновациите показва, че иновативният потенциал до голяма степен се проявява сред студенти от техническите науки, които дори все още не са завършили своето образование. Чрез критерии за техническа и финансова оценка, раздел II "Иновативен капацитет на екипа на кандидата и степен на техническа готовност", този потенциал на практика е напълно игнориран. На практика е невъзможно екип от студенти или млади технически грамотни хора да кандидатства и да спечели, без задължително да включи поне едно лице с образователна и научна степен "доцент" или „доктор", тъй като това ще доведе до загуба на 4 точки, които не са никак малко на фона на цялостната конкуренция. Друго ограничително изискване е изискването предприятието кандидат, управителят и/или съдружниците му да притежават най-малко един патент за изобретение или най-малко едно свидетелство за регистрация на полезен модел. Съгласно Насоките, една от четирите приоритетни области е ИКТ и информатика. В областта на ИКТ и информатиката, редица от най-значимите иновации са в разработването на нови софтуерни продукти. Същевременно, съгласно Закона за патентите и регистрацията на полезните модели, компютърните програми не са изобретения по смисъла на закона и не могат да бъдат патентовани. Очевидно, за специалистите в сферата на ИКТ и информатика е много малко вероятно да имат патент, особено такъв, който е свързан с търсената област. Липсата на патент също води до автоматичната загуба на 6 точки.	първостепенно значение за разработването на иновацията и съответно успешното изпълнение на целия проект. Освен опита на екипа в изпълнението на сходни дейности, другият важен критерий по отношение на екипа е неговото образователно-квалификационно ниво. Посоченият критерий се използва в редица програми както в страната, така и в чужбина. Допълнително, изискването поне един от членовете на екипа на кандидата да притежава образователна и научна степен „доцент" е ревизирано, като максимален брой точки по критерия ще получават кандидати, чиито екипи включват поне един член, притежаващ образователна и научна степен „доктор". По критерий „Придобити права по интелектуална собственост от кандидата управителя и/или съдружниците" приоритетно се оценяват получените патенти и полезни модели, тъй като това е начинът за доказване на новата промишлено приложима характеристика на защитения продукт. Критерият отчита положените усилия от страна на кандидата, които са вложени в успешното преминаване на процедурата

			Налага се изводът, че въпреки формалната приоритизация на информатиката, изобретенията в тази област са неконкурентоспособни, тъй като специалистите, работили в сферата не разполагат с иновации, които могат да бъдат патентовани. В тази връзка, предлагам въпросните критерии за техническа оценка да бъдат променени, ако не изцяло, то по отношение на областта ИКТ и информатика, така че иновациите във въпросната област да не бъдат поставяни в неравностойно положение спрямо останалите области. С уважжение, Янко Цанов	за придобиване на патент за изобретение/свидетелство за регистрация на полезен модел. В този смисъл посоченото се възприема като белег за осъществена иновационна дейност и съответно изграден иновационен капацитет. По отношение на авторското право това е неприложимо, тъй като самото право възниква със създаването на конкретния обект на авторското право.